

Anticipația

COLECȚIA
POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE
CLUB
cpst.info

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DON A. STUART

Cine-i acolo?

481

SOCIETATEA
ȘTIINȚĂ & TEHNICĂ S.A.

*

Anticipația

**SOCIETATEA
ȘTIINȚĂ & TEHNICĂ S.A.**

Societate cu capital de stat funcționând sub egida Departamentului Științei din cadrul Ministerului Învățământului și Științei înmatriculată în Registrul Comerțului cu nr. J40/6775/1991

Consiliul de administrație
IOAN ALBESCU
GHEORGHE BADEA
TITI TUDORANCEA

Anticipația

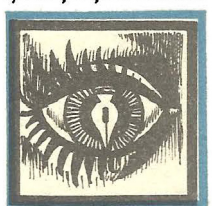
Revista lunară de literatură și artă SF
editată de Societatea „Știință & Tehnică” S.A.

Șef redacție: **Viorica Podină**
Redactor literar: **Mihai Dan Pavelescu**
Tehnoredactarea: **Arcadie Daneliuc**
Coperta: **Mihai Ciochia**

Administrația: Societatea „Presa Națională” S.A., telefon: 17 60 10 sau 17 60 20, interior 2495 (difuzare), telex: 11913. PRESN

Tiparul: Regia Autonomă a Imprimeriilor — Imprimeria „Coresi”, telefon: 17 60 10 sau 17 60 20, interior 2411
ABONAMENTELE se pot face direct de la redacție
Adresa noastră este: Piața Presei Libere nr. 1, București, cod 79781, telefon: 17 72 44 sau 17 60 10, interior 1208

SUPLIMENT
AL REVISTEI
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

Nr. 1-1991

A apărut

ANDROID!

REVISTA DE BANDA DESENATĂ S F

— Bună ziua...
— Bună ziua, cu ce vă putem servi?
— Televizoare aveți?
— Avem toată gama. Televizoare de buzunar, televizoare fără vecini, televizoare pentru fumători și nefumători...
— Astea cum sînt?
— Cu scrumieră și fără.
— Dar ceva mai nou nu aveți?
— Cum să nu, cu jocuri.
— Cu jocuri e ceva foarte vechi.

— A, nu. E vorba de toate formulele Lotoproano programate însă pe televizor. Ce vă iese pe ecran, se comunică la CEC și dumneavoastră încasați câștigul prin poștă.

— Interesant... Dar altceva nu aveți?

— Am primit un model experimental, seria zero, televizor pentru microbiștii amatori.

— Serios? Amatori de ce?

— De fotbal.

— Și în ce constă noutatea, că nervi îmi fac și cu astea obișnuite.

— A, nu! Acesta e un aparat reglabil are schimbă jocul după do nța spectatorilor...

— Nu înțeleg...

— Dacă-mi permițezi pot să vă fac o demonstrație. Iată-l, asta e. Vedeți, aveți aici mai multe butoane de reglaj. Dacă echipa dumneavoastră favorită este dominată, apăsați pe butonul acesta roșu și unul dintre jucătorii adversi este eliminat de pe teren. În felul acesta obțineți superioritate numerică și scăpați de atacantul care vă agasează cu ideea lui fixă de a marca gol...

— Nemaipomenit! Totuși, să zic așa, nu e prea reglementar...

— Constructorul a pornit de la un studiu statistic din care reiese că 73% din eliminări sînt neregulamentare și totuși nici federațiile, nici UEFA n-au schimbat nici regulamentele, nici n-au sancționat arbitrii. Oricum, aveți latitudinea să apăsați sau să nu apăsați pe acest buton. Dacă jocul nu evoluează în sensul dorit de dumneavoastră, aveți aici butonul acesta oranj cu care...

— Lărgesc ecranul!

— Nu, tocmai aici e noutatea, lărgiți poarta. Cînd jucătorul echipei dumneavoastră șutează în direcția porții, apăsați pe buton și atunci mingea, în loc să treacă la un metru de stîlpul porții, intră razant pe lângă bară în gol.

— Extraordinar! De cîte ori nu mi-am dorit ca poarta să fi fost cu 10 centimetri mai largă...

— Cred și eu! Cine nu și-a dorit-o! De la această idee a pornit și constructorul. Știți bine ce-a spus Jules Verne...

— În materie de fotbal?

— A, nu, în materie de invenții. A spus: tot ceea ce unii oameni își pot imagina, alții vor putea construi...

— O, da! Bine că s-a găsit cineva să se ocupe și de necazurile noastre, ale iubitorilor de fotbal. Dar văd că mai are și alte butoane...

— Desigur. Acesta albastru se numește butonul SOS. Apăsați pe el în momentul în care dumneavoastră apreciați că ar fi cazul să se acorde penalty. Dacă nu aveți încredere în jucătorul care trebuie să execute lovitura de la 11 metri, prin reglarea acordului fin, se mută punctul de unde se execută lovitura, la 6 metri.

— De la 2 metri nu e posibil?

— Nu, de la 2 metri nu e posibil. De la 2 metri, cel mai adesea jucătorii reușesc să tragă peste poartă. Se poate însă, dacă doriți, să folosiți tasta cu autogol. Fie printr-o pasă greșită la portar, fie din degajarea din mîndă a portarului. Atunci mingea descrie o traiectorie foarte curioasă, ricoșează din teren și revine în poartă. Imparabil!

— E foarte tentant aparatul acesta, dar mi-e teamă c-o să am probleme cu soția mea. Ori de cîte ori vreau să văd meciul la televizor am discuții. Nu-i destul că pe teren se joacă prost, îți mai faci și nervi în plus...

— Tocmai aici e punctul forte al acestui aparat. De fapt, totul a fost ca Oul lui Columb. Dacă s-a găsit soluția de principiu într-un domeniu, ea a putut fi extrapolată și la altele... Pen-

TE- LE- FIC- ȚI- U- NE

tru asta e destul să introducăți o altă cheie în decodor. Cunoașteți problema „finalurilor” la jocul de șah?

— Oarecum...

— Ei bine, de ce nu s-ar aplica variante de final și în alte domenii. Să zicem în cinematografie. Ați văzut Casa-blanca?

— Firește...

— Și nu v-a enervat că Humphrey Bogart rămîne și Ingrid Bergman pleacă împreună cu logodnicul ei pe care nu-l iubea? Era chiar nedrept. Iată, avem aici caseta cu filmul. Punem finalul cu scena de la aeroport. Iată-l pe polițistul francez, un tip simpatic, mucalit și inteligent. El îi explică lui Bogart că e mult mai normal să plece el cu fata. Războiul e pe sfîrșite, spionul nu riscă prea mult, va fi în curînd eliberat. Pe cînd el, ca fost proprietar al unui bar suspect, va avea multe explicații de dat... Vedeți, Bogart dă din cap. A înțeles mesajul. O ia pe Ingrid de braț și o pornesc spre avion. Spionul dă înțelegător din cap. De altfel știe că pentru el lupta nu s-a terminat și așa se va simți mai liber... Un adevărat happy-end. Sau Love Story. Apăsăți pe buton și în ultima scenă vine doctorul și anunță că s-a găsit leacul contra cancerului. Fata e salvată! Toți spectatorii plîng, dar de data asta plîng de bucurie...

— Minunat! Cu asta chiar o fac praf pe nevastă-mea.

— Asta nu-i nimic, dar aparatul poate face și alte modificări. Să zicem că vizionați Waterloo. Dacă doriți ca Napoleon să nu piardă bătălia, se schimbă programul la decodor și adormitul acela de Blücher nu mai ajunge cu două ore în tîrziere, iar Wellington este învins. Așa cum ar fi fost și normal de altfel, pentru că Napoleon avea o superioritate netă și tactică și pe teren. Să luăm alt exemplu. Să zicem Anna Karenina. Cîte generații de cititori și cititoare nu au fost zguduți de această dramă de pe calea ferată! Drama poate fi evitată. Anna Karenina, în starea în care era, în mod normal nu putea fi foarte atentă la ce face.

Ea se culcă pe linie și așteaptă sfîrșitul pe care și-l dorește. Dumneavoastră apăsați pe buton... și trenul trece șuierînd pe linia de alături... Viața femeii e salvată!

— Ca să fiu sincer, nu m-am gîndit niciodată că se va ajunge la asemenea perfecționări în domeniul televiziunii...

— Da, și televizorul mai are un dispozitiv prin care se realizează și o dorință ascunsă, nemărturisită, a oricărui telespectator.

— Care anume?

— Ca eroul principal din film să semene perfect cu dumneavoastră. Fiți sincer, nu ați dorit de atîtea ori să fiți dumneavoastră în locul lui Gary Cooper sau al lui Alain Delon? S-o auziți pe soția dumneavoastră spunînd cu emoție: „Dragă, ăsta seamănă perfect cu tine”.

— Are și un asemenea dispozitiv?

— Dă. În privința aceasta însă s-ar putea să apară și un mic dezavantaj...

— S-ar putea ca și soția dumneavoastră să-și modeleze personajele după gustul ei...

— Mda? La asta nu m-am gîndit.

— Doriți să cumpărați aparatul? Putem să vi-l livrăm și cu plata în rate.

— Da... e foarte tentant. Vreau însă să mă mai gîndesc. Știți, totdeauna soția îmi reproșează că iau hotărîri pripite. Mai trec eu pe la dumneavoastră...

...Cînd s-a terminat acest telefilm, am rămas pe gînduri și eu și soția mea. Probabil că amîndoi am fi dorit să avem un astfel de televizor. Într-un tirziu, soția m-a întrebat:

— Ascultă, Fane, tu ai fi cumpărat televizorul?

M-am ridicat din fotoliu, am căscat și am răspuns:

— Hai, dragă, să bem ceai...

Știam eu foarte bine ce poate urma după o asemenea simplă întrebare. Sînt un om trecut prin multe.

Desen de RADU GAVRILESCU

SPECIA REGINA

„Iată deci concluziile studiului întreprins de Comisia interdisciplinară din dispoziția Curții Științifice Supreme, pe baza dovezilor arheologice, genetice, ecologice, sociologice, tehnologice, informatice și antropologice prezentate mai sus:

1. Planeta Pământ, dominată în ultimele 100 de secole de specia om (*Homo sapiens*), a fost înainte de această dominată, la fel de autoritar, de alte specii animale. Comisia a putut identifica drept predecesor al omului furnica (*Myrmeleontidae*), iar drept predecesor al acesteia albina (*Apis mellifera*). Nu există date suficiente pentru a identifica specia dominantă anterioară lui *Apis mellifera*.

2. Societățile organizate ale indivizilor din aceste specii (denumite în continuare societăți de tip A pentru albină și de tip B pentru furnică) au deținut cunoștințe tehnologice foarte avansate, fiind autoarele unei serii de lucrări de construcții de mare anvergură, ale căror vestigii s-au păstrat pînă în perioada societăților de tip C. Astfel de construcții (cum ar fi cele de la Baalbek și Nazca), corespunzătoare unor necesități legate de un mod de viață civilizată străin omului, precum și intuiția că la baza lor au stat anumite cunoștințe științifice evaluate, au intrigat secole de-a rîndul gîndirea umană, tentată să le atribuie explicații mistice sau fanteziste. E de presupus însă că marile realizări tehnologice ale acestor societăți au dispărut fără urmă, salvîndu-se prin accident doar unele din acelea care au avut un substrat material solid, rezistent.

3. Societățile de tip A și B au atins un stadiu de evoluție caracterizat printr-un grad foarte ridicat de stabilitate, ciclurile

lor biologice și comportamentale repetîndu-se practic identic de la generație la generație. Acest stadiu corespunde unei faze pasive de dezvoltare a speciei, în care dominația acesteia asupra mediului era redusă, în schimb cea asupra individului era foarte accentuată, diviziunea rolurilor și ierarhia în cadrul societății erau stricte și definitive, iar individul își desfășura ciclul vital după un program riguros, fiind lipsit de speranțe, temeri, aspirații, decepții, în general de orice fel de emoții și conflicte. Există dovezi că în faza activă, care a precedat-o pe cea prezentă, în cadrul societăților (stup, furnicar) au existat diverse forme de guvernămînt care s-au succedat una după cealaltă, diverse facțiuni animate de ideologii diferite sau pur și simplu de simpatii sau antipatii individuale. De altfel, în acea fază, indivizii erau puternic diferențiați fizic între ei, și cîntăreau în medie între 50 și 100 de kilograme.

Nu se cunosc cauzele care au dus la evoluția de la faza activă a acestor specii la cea pasivă. Anumite teorii leagă această evoluție de o catastrofă ecologică consecutivă creșterii numărului de indivizi dincolo de capacitatea de susținere a mediului, care a produs ca reacție de adaptare o „emasculare spirituală” a indivizilor, adică o eradicare a spiritului de inițiativă și o reducere a orizontului lor la necesitățile materiale imediate, legată de obiectivul sporirii eficienței activității productive de grup.

4. Se conturează ideea că acest model de evoluție are un caracter legic. În acest caz, se poate anticipa că într-un viitor oarecare omul va fi la rîndul său detronat, dominația planetei urmînd să fie preluată de altă specie.

Se pune întrebarea: care va fi această specie?”

În marea sală de festivități a Curții Științifice Supreme se lăsă o tăcere adîncă. Deși prezentat rece și impersonal, raportul trăda o participare afectivă și o vibrație puternică din partea autorilor. Și această vibrație se transmitea tuturor membrilor Curții. Dovezile și concluziile studiului puteau fi puse la îndoială, dar nu puteau fi ignorate.

Primul care luă cuvîntul fu un tînăr, dar deja celebru, doctor în biologie. Blond și rotofei, el își roti privirea vioaie prin sală și spuse:

— Colegi, cred că pot să dau un răspuns pertinent la întrebarea pusă. Specia — ca să spun așa — succesoare este, după părere-

rea mea, porcul (Sus scrofa). Într-adevăr, acest animal posedă o inteligență dezvoltată, este omnivor ca și Homo sapiens, are în mod natural talia de 50—100 kg, care, așa cum se sugerează în studiu, caracterizează faza activă de evoluție a speciei. Contrar părerii mult răspândite, este un animal curat și ordonat: tăvălitul prin noroi exprimă dorința lui de a se spăla, chiar dacă nu are apă curată la îndemână. Dar mai ales caracteristicile comportamentului său de grup fac din el o veritabilă Herrenspezie. Exemplu: când purceii sug de la scroafă, fiecare caută să-și dea la o parte vecinul, pentru a suge din țîța de la care sugea concurentul. Bineînțeles că în acest fel rămîne o țîța liberă, care este imediat ocupată de alt purcel amator de spațiu vital, și nemulțumit de țîța care îi revenise inițial. Alt exemplu: în marile crescătorii, dacă prin accident unui purcel i se rupe codița (care e foarte fragilă), atunci acesta e devorat practic instantaneu de ceilalți purceli, excitați de mirosul singelui...

Elogiul porcului continuă timp de vreun sfert de oră. Portretul lui fizic și moral fu zugrăvit cum ar fi făcut-o însuși Rafael cu al său penel, iar comparația cu omul ar fi putut figura cu cinste în „Viețile paralele” ale lui Plutarh. Când vorbitorul își încheie cuvîntul, în sală se lasă din nou tăcere. Iată însă că de tribună se apropie un cunoscut sociolog, Individ de vreo șaizeci de ani, oacheș, cu ochii negri, injectați și părul cărunt, unsuros, îngălbenit de tutun.

— Colegi, permiteți-mi să nu fiu de acord cu antevorbitorul meu. Sînt de părere că șobolanul ar fi cel mai potrivit succesor al omului (Rattus norvegicus). Chiar dacă talia lui nu impresionează încă, are în

schimb un comportament activ și agresiv. Neîntînd cu nimic folositor, a scăpat de a fi distrus de vînători sau de a fi închis în țărcuri. Adaptat la un mod de viață cu pretenții reduse, trăind prin canale și tot felul de gunoale, a reușit să se înmulțească spectaculos fără să atragă atenția asupra sa, și populează acum toate continentele. Celelalte specii mai puternice, chiar și omul, îl lasă în pace și îl ocolesc pentru că îl consideră scîrbos; aceasta însă îi permite să își adjuce noi gropi de gunoale, noi maldane, apoi magazii, bucătării și biblioteci. Dacă ar apărea acum legendarul posesor al flautului fermecat (șobolanul este printre altele și foarte muzical), ați fi stupefiați să vedeți ce colcăială ar fi pe străzi. Comportamentul de grup favorizează interesele speciei. Șobolanii sînt foarte solidari între ei: dacă unul mănîncă hrană otrăvită, el găsește forța necesară ca înainte de a muri să comunice celorlalți informația că acea hrană trebuie evitată.

Armele sale sînt trei. Primo: natalitatea ridicată. Secundo: adaptarea la murdărie, mizerie, întuneric, putreziciune și vocația de a răspîndi această mizerie în așa fel încît să facă viața imposibilă celorlalte specii mai evaluate decît el. Terțio: modul de viață parazită, orientat în principal pe consumul bunurilor create de om și abandonate de acesta sau furate de la el, mod de viață care îi permite să-și conserve energia.

Din nou în sală se lasă o tăcere adîncă. Toți participanții meditau profund la spusele distinsului sociolog. Apoi către tribună se îndreptă solemn un personaj necunoscut publicului; contrar uzanțelor unanim acceptate, noul orator avea două capete.

ÎN CURÎND:

Almanahul

stiință și tehnică

Redacția acestuia nu i-a uitat însă nici pe iubitorii literaturii SF, rezervînd numeroase din paginile sale textelor specifice genului.

SFA PARALITERATURĂ

nul mers al nuntii. SF ca paraliteratură ar putea reprezenta deci acel topos al mai ștersei domnișoare gravitind în jurul strălucitoarei mirese și privind, cu melancolică invidie, cununa de lămliță și rochia albă.

În ce măsură sînt justificabile aceste posibile accepții? În cazurile 2 și 5 verbele definiției sînt **a imita** și **a însoți**. Avem de-a face, așa cum arată FI. Manolescu, „nu cu un gen literar, ci cu o literatură paralelă, în care există echivalentele tuturor speciilor realiste sau nonrealiste din literatura main-stream. Reportajului, biografiilor și mărturisirilor, în care invenția joacă un rol minim, le corespunde în literatura SF proza de anticipație și de prospecțiune pe termen scurt, în care realitatea imediat ulterioară este descrisă „cu exactitate”... Romanul istoric poate fi comparat cu fresca SF (ciclul Foundation) și, parțial, cu opera spațială. Romanul polițist își găsește în SF un corespondent cu nimic inferior celor mai bune exemple din seria „realist”. Romanul clasic, de tip Dreiser, îi corespunde SF-ul socio-politic angajat. Epopeea și legenda își au pandantul în opera spațială și în așa-numita **heroic-fantasy**. În sfîrșit, avangardei main-stream îi poate fi opusă avangarda SF, **new wave, new thing, inner space**, iar fantasticului însuși, SF-ul fantastic în varianta **swords and sorcery**”.

Pentru 3: dacă textul SF reușește să intre în zona de influență a unei specii acceptate de **establishmentul** literar, cum ar fi utopia sau fantasticul, i se poate elibera o legitimație, ce-i drept nu de protocol și nu permanentă, i se poate elibera o legitimație, ce-i drept nu de protocol și nu permanentă, dar oricîcît. Zamiatin, Orwell, Huxley își au locul lor în istoria literară, dar întotdeauna se va afirma despre un Huxley că, în ciuda inteligenței sale remarcabile, nu este un scriitor tot atît de mare ca Tolstoi, să zicem. Wells însuși, simțind pericolul s-a grăbit să repudieze că pe niște încercări ale tineretii romanele care îi vor face mai tirziu gloria (**Mașina timpului, Omul invizibil, Războiul lumilor, Primii oameni în Lună sau Insula doctorului Moreau**), producînd în schimb din ce în ce mai fadele utopii fabiene, precum și greoaie romane realiste prin care spera să stîrnească bunăvoința criticii.

4 nu este o asertiune atît de neverosimilă pe cît pare. În secolul nostru, ceea ce simțul comun desemnează prin termenul **literatură** este literatura realistă, lucru care pare foarte firesc. De fapt, realismul a pătruns în literatură foarte tirziu, abia în secolul trecut constituindu-se ca estetică. Așa cum subliniază Lotman, citat de G. Cordesse, literatura la începuturile sale a trebuit, pentru a se defini, să se separe net de comunicarea pragmatică. Era deci imposibil să aibă ecou ideea de proză realistă, care încearcă să reproducă cît mai fidel discursul cotidian, fie și numai în dialoguri. Așa se face că începuturile literaturii sînt dominate de poezia ritmată sau versificată, avînd un su-

Sugerîndu-mi-se tema desemnată prin titlul de mai sus ca potrivită pentru un eseu, am întîmpinat, de la bun început, o anume dificultate: nu știam ce e aceea paraliteratură. Am consultat deci dicționarele; termenul nu apare, nici măcar ca neologism. Cum, nu-i așa, un intelectual care se respectă mai bine crapă decît să întrebe ce înseamnă un anume termen, s-a impus ca singură soluție operațională analogia. Cum **paraliteratură** este un derivat obținut prin prefixarea cu para-, se pot lua în considerare efectele acestei operații în cazul altor compoși, existenți în dicționar, și, raționînd analogic, se pot deduce posibile sensuri pentru cuvîntul misterios. Se stabilesc apoi determinările pe care aceste sensuri le impun subiectului în chestiune, adică SF-ul. **Exempli gratia:**

1. - **paratrăsnet, parașută, parbriz** - aici sensul conferit de para- este adversativ, „contra”, „împotriva”, însă nu cu nuanță agresivă, ci profilactică. S-ar putea deduce de aici că SF este un dispozitiv anihilator de literatură, îndată ce aceasta intră în raza lui de acțiune.

2. - **paramilitar** - se referă la formații, detașamente, grupări, organizate și dotate după modelul unei armate, alcătuite însă din civili bîntuiți de reverii cazone. SF este deci ceva ce mimează tinjitor literatura fără a ajunge să și fie așa ceva.

3. - **paramagnetism** - proprietatea unor corpuri de a ne magnetiza, slab și temporar, prin introducerea lor într-un cîmp magnetic. Rezultă că unui produs SF i se zice paraliterar în sensul că, aflat sub influența literaturii, poate căpăta, în mică măsură și pentru scurt timp, caracteristici ale acesteia.

4. - **paraleu** - accentuare a însușirilor pe care le presupune substantivul leu. Deci SF este foarte literatură, este mai literatură decît literatura.

5. - **paranimfă** (în latină - paranympa) - virgină care o însoțește pe mireasă la cununie și îndeplinește anumite atribuții tinînd de bu-

biect fabulos sau mitic și creînd un ecart, atît în expresie, cît și în conținut, menit să afișeze ostentativ **Regula de Ficțiune**. De la bun început deci, literatura a fost nonmimetică. Și așa au stat lucrurile multă vreme: e suficient să amintim acel spațiu literar medieval în cadrul căruia într-o pădure europeană puteau să apară lei sau flori și fructe exotice. Cum SF-ul prezintă acest ecart cel puțin în conținut, propunînd un **Contract de Ficțiune** pretențios, iată că este mai îndreptățit să-și revendice vechimea apartenenței la literatură decît ceea ce desemnam mai sus prin „literatură”.

În ceea ce privește primul sens, relația implicată e limpede: atunci cînd un text este în-cadrabil în categoria SF, orice atingeri cu literatura sînt aprioric excluse. Iar unii dintre cei care se realizează acestei poziții sînt oameni care posedă indiscutabil gust și inteligență. Ce anume a putut genera o astfel de atitudine? Care sînt cauzele executării grăbite și în bloc a acestei modalități literare de către literați - în marea lor majoritate? Iată cîteva dintre ele, atîtea cîte am putut identifica.

a) Prima și cea mai evidentă este necunoștința de cauză: pur și simplu nu s-a citit ceea ce era de citit. Producția autohtonă, posedînd cîteva virfuri, dar în general modestă atît calitativ, cît și cantitativ, este departe de a furniza o imagine edificatoare asupra genului; rămîn literaturile străine. Mulți dintre intelectuali de marcă formați, să spunem, înainte de 1970 sînt orientați spre limba și cultura franceză, mai rar spre rusă sau germană, și mai rar spre engleză sau americană. Or, o mare parte din ceea ce este reprezentativ pentru SF s-a publicat și se publică în limba engleză; în afară de autorii anglo-saxoni pot fi citați și autori est-europeni (Stanislaw Lem, A. și B. Strugațki, Josef Nesvadba, Konrad Fialkowski) sau germani (Herbert Franke). Însă și în Franța se traduce mult, în special din engleză, așa că argumentul nu apare ca hotărîtor; poate totuși explica într-o anumită măsură răspunsul lui N. Manolescu la întrebarea: „Ați fi în măsură să numiți și să argumentați o serie de caracteristici supraindividuale de natură să definească un specific național al anticipației românești?”. „Pentru mine, SF-ul românesc se compune din cîteva copaci stîngheri, din pricina cărora nu vād pădurea.” În lipsa referințelor adecvate, se emite și se preia de-a gata o anume imagine de serviciu a SF-ului. Edificatoare, amuzante și în același timp intristătoare, sînt reflecțiile aceluiași N. Manolescu pe marginea lecturilor din Asimov, Lem și Crommăniceanu: „Cred că toate aceste lucruri care mi-au plăcut au în comun un anumit accent pus pe logică, pe gîndire, și nu pe aventura propriu-zisă. Un ocean care e de fapt un creier uriaș - iată ceva care nu ține strict de sfera peripetiilor galactice. Multe dintre **Istorile insolite** ale lui Crommăniceanu se referă la felul de a se comporta al minții umane, la categoriile cu care ea operează, la paradoxurile gîndi-

rii, și nu implică un decor specific SF, o planetă ori o navă interplanetară. Tot așa, Asimov e un cap teoretic extraordinar, gata să propună „legi” și „științe”, fără a pretinde deplasări în marile spații cosmice, uniforme de astronauți sau mașinării sofisticate.” Rezultă cu limpezime că, pentru N. Manolescu, SF înseamnă în primul rînd aventuri galactice, o planetă, o navă interplanetară, periplu cosmic, costume spațiale, mașinării și în ultimul rînd, ca excepții privite cu plăcută surprindere, raționalism combinativ, ingeniozitate, joacă cu paradoxuri, capacitate de a genera vertij intelectual.

b) „Puritatea” literaturii este amenințată, în cazul SF-ului, de contactul mai mult sau mai puțin strîns cu știința și tehnologia. Problema e de natură psihosocială: o exprimare agramată sau stîlcirea numelui unui scriitor de notorietate internațională este automat calificată drept incultură, în vreme ce necunoașterea principiilor termodinamicii, de pildă, fie trece neobservată, fie este primită cu îngăduință complice și discret amuzată. Concretizarea cea mai frecventă a acestei atitudini o reprezintă acuzația de „tehnicism” adusă unor texte Sf. Eroarea mi se pare clară: nu există material privilegiat pentru literatură, autorul se poate opri asupra oricărui segment al realului sau imaginarului crede de cuviință, deci prezența elementelor științifico-tehnice, chiar în exces, nu e blamabilă în sine. Blamabilă este eventuala neîntegrare organică în text, nefuncționalitatea **literară**.

c) Forînd și mai adînc în conștiința colectivă, descoperim un conflict generat de atitudinea față de actul creator. Înțelesul inițial dat de grecii lui **Poiesis** era „formare și asamblare **conștientă** a unor elemente astfel încît să rezulte o structură armonioasă”. Peste acesta s-a suprapus ulterior cel de „iluminare”, de coborîre incontrollabilă a inspirației drept pe capul autorului, contribuție ideatică a iudeo-creștinismului, după cum precizează E.R. Curtius. Nu sînt un adept al poziției extremist-raționaliste de tip Pöe, care presupune excluderea totală a inefabilului, intuiției, incontrollabilului din actul creativ, dar nu mă pot împiedica să observ neîncrederea manifestată în special după război, în spațiul literar românesc, vizavi de necesitatea inteligenței la un mare scriitor. Implicat sau explicit, se consideră că autorul posedă o glandă care-i secretă materia prozastică sau, mai ales, poetică, proces în care creierul joacă un rol secundar. Abia după apariția generației '80 mi-a fost dat să citesc calificativul „inteligent” pomenit nu ca o compensație jenată în legătură cu un scriitor. Or, în esența sa, SF-ul este - fără a se reduce la numai atît - un gen „rece”, care se adresează în special capacității speculative a minții umane; iată deci o altă cauză a idiosincraziei.

d) Lungul stagiul al SF-ului în revistele **pulp**, singurul spațiu de publicare vreme de decenii. Este explicabilă deci categorisirea lui în ace-

eași oală cu literatura de aventuri, foiletonistică, polițistă, de divertisment. La noi, în mîntea multora, **Colecția Povestiri Științifico-Fantastice** a reprezentat o continuare în alte condiții social-politice a celebrelor **Dox-uri sau Colecția celor 15 lei**, de dinainte de război. O pată la dosar de natură să contribuie la refuzarea accesului autorilor de gen emancipați, în literatura „serioasă”.

e) Adiacența sau chiar identificarea SF-ului cu disciplinele oculte ale contemporaneității, de felul ozenologiei, ceneisticii, paleoastronauticii, parapsihologiei, percepției extrasenzoriale etc. Nu o dată mi s-a întîmplat să fiu interpelat de la umirii mai mult sau mai puțin agitați, convinși că, scriind SF, sînt un inițiat în arcanele sus-ziselor științe. Ignoranța declarată de mine cu părere de rău a generat reacții mergînd de la umire pînă la dispreț îngrozit.

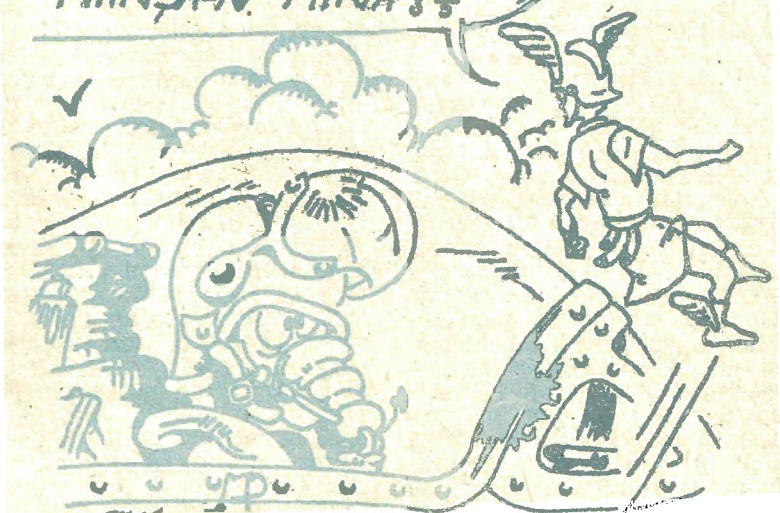
f) Considerarea ca subgen (de către unii ca suburbie) al fantasticului. Această eroare, promovată de nume altfel respectabile (S. Moskowitz, R. Caillois, M. Butor, T. Todorov, A. Marino), a impus o cheie de lectură inadecvată pentru textul SF. Cu toate că Fl. Manolescu a pus foarte clar lucrurile la punct în de-acum clasică sa monografie („În comparație cu fantasticul, literatura SF nu cunoaște această ruptură. Și fantasticul și SF-ul se pot defini prin felul în care se comportă față de un al treilea termen de comparație, care este realitatea. Dar în timp ce fantasticul reprezintă o breșă și, implicit, o agresiune a iraționalului în real, fantasticul științific păstrează mereu legătura rațională cu acesta, ceea ce face ca, în cele din urmă, să se poată transforma, printr-o interpretare adecvată, într-un real. SF-ul este

un real plauzibil, posibil, sau virtual, fantasticul este un ne-real), eroarea se propagă în continuare prin inerție. Există totuși și critici conștienți de situație, care încearcă să găsească pentru SF haina potrivită, plasîndu-l în sfera altui concept decît fantasticul. Este cazul lui C. Robu, a cărui abordare propune pentru acest rol **sublimul**, în sensul pe care îl dau acestei categorii estetice lucrările lui Kant, N. Hartmann, E. Burke. Este de asemenea cazul lui V. Bugariu, care situează literatura SF în descendența celei manieriste, în sensul atribuit acestui termen de G.R. Hocke, identificînd procedeele și motivele specifice acestei literaturi: paradoxul, oximoronul, concetto-ul, lumea pe dos, lumea ca labirint etc.

g) Legată generativ de punctul anterior apare frecvența situare a SF-ului în opoziție cu literatura zisă realistă. Lăsînd la o parte o necesară, dar fatalmente prea amplă discuție asupra a ceea ce se ascunde sub atît de spontan evocatul termen „realism”, să observăm un lucru știut încă de pe vremea lui Wells: mecanismele de producere a textului SF presupun, o dată admisă ipoteza (ipotezele) insolită, o narațiune realizată cu mijloacele realismului celui mai ortodox. Puțin importă verosimilitatea postulatelor ce stau la baza universului imaginar, ceea ce contează este ca tot ce derivă din ele să se articuleze logic și/sau artistic, creînd vertijul intelectual. Reale trebuie să fie trăirile, conflictele, sentimentele, ciocnirile de idei, iară nu cadrul.

h) Atribuirea de funcții vaticinare. Nu puțini sînt cei care consideră ca principal criteriu de apreciere a scriitorului SF cantitatea de profeții împlinite din textele lui. Desigur, este inci-

CIN TI-A PUS MĂ
MANȘA N. MÎNA??

Desen de ADRIAN PETROSCHI

tant să constăți că imaginea Pământului văzut din spațiu, așa cum apare în **Hans Phaal**, este izbitor de asemănătoare cu descrierile astronauților, că Jules Verne și-a plasat rampa de lansare a bolidului său îndreptat spre Lună în Florida, nu departe de Cape Canaveral, că Hugo Gernsback a descris modul de funcționare al radarului cu mai mult de două decenii înainte de realizarea acestuia, că tancul a fost imaginat de Wells în povestirea **Cuirasatele terestre**; Clive Cartmill descrie pînă la amănunte, în nuvela **Deadline**, publicată în martie 1944, o bombă atomică, lucru care îi aduce pe cap toată poliția secretă americană, iar Jean-Louis Curtis, într-o povestire din volumul **Un saint au néon**, apărut în anii '50, pomeneste de întîlnirea de la mijlocul deceniului nouă dintre președinții SUA și URSS, în urma căreia încordarea internațională scade. Cu toate acestea e vorba de produse secundare: ceea ce interesează în primul rînd este evaluarea **literară** a textului SF. Este bineînțeles legitimă și o abordare din punctul de vedere al beneficiilor tehnologice sau futurologice, cum legitimă ar fi și relevarea unor **Aspecte edificatoare în opera lui Dostoievski**.

i) Istoria (istoriile) apocrifa a genului. Avem adesea prilejul să citim prin introducerile diverselor lucrări cum că SF-ul originează în Biblie, Ghilgameș, Odiseea, Kritias și Timaios, Ikaromenippus-ul lui Lucian, trecînd apoi prin Cyrano de Bergerac, arhiepiscopul Godwin, Johannes Kepler și Swift. Ascendențele de felul acesta sînt false pentru că folosesc criteriul prezenței unor elemente și nu criterii de structură. Este suficient să identificăm într-un text vechi umbra unei rachete, o călătorie interplanetară (indiferent că e realizată cu ajutorul vîntului puternic, al gîștelor sălbatice, al magnetului aruncat în sus și prins apoi, sau al evaporării parfumului din sticlucle propulsive), un nowhere, un outopos (în care se proiectează, mai mult sau mai puțin transparent, o satiră a societății contemporane autorului) sau vreo mașinărie mai deosebită pentru ca textul să fie de îndată încorporat în SF. În spațiul nostru literar este edificator în acest sens și savuros sfatul pe care îl dă A. Silvestri autorilor SF: „Scriitorul român de SF ar putea să imagineze istorii SF umanizînd ori cosmicizînd documentele cu inventori **nebuni** (sic). Nu este nevoie de prea multe studii spre a da tînului miraculos al valahului Orban, care a dărimat la 1453, zidurile Bizanțului, o dimensiune SF. Rachetele lui Conrad Haas ar putea fi, pentru un prozator român ingenios, tema unei povestiri SF nu fără originalitate. Cîți dintre prozatorii români ai „ficțiunii științifice” au consultat colecțiile locale de observații ale cerului, cuprinzînd, precum în cronică transilvăneanului Kraus, indicii science-fiction dintre cele mai bizare?”. Nu. Nu există subiecte privilegiate pentru ficțiunea speculative, cum nu există pentru literatură în general. Nu prezența sau absența elementelor tehnico-științifice, a

enigmelor „nespicăte” de tot soiul, sau a ipotezelor fabuloase, determină specificitatea ficțiunii speculative, dar aspectele **structurale**: asemenea elaborării teoriei științifice, textul se construiește plecînd de la un set de ipoteze inițiale, prin generare logică. Diferența este că un om de știință își poate confrunta modelul cu realitatea și stabili gradul lui de adevărate, pe cînd textul de ficțiune speculativă trăiește prin propria-i substanță, este un edificiu flotant, apropiat de ceea ce Einstein numea **Gedanken-Experiment**; iar finalitatea construcției speculative este **literară**. Ficțiunea speculativă poate exista în absența elementului științific, tot așa cum gnoseologia nu se reduce la epistemologie.

Lată deci cauze care duc la respingerea SF-ului: „într-o lume de bătrîni, femei și literați, SF-ul ar dispărea repede”, afirmă N. Manolescu. Și procedînd astfel, s-ar arunca pruncul o dată cu apa din copaie. Pentru că în mijlocul oceanului de texte în care, într-adevăr, se manipulează prefabricate literare, conflictele sînt schematice, personajele nu au adîncime psihică, gadget-urile abundă în detrimentul relieforii umanului, modalitățile narative sînt vechi, țîșnește din cînd în cînd cite un mimoid sau o superbă asimetriadă. Am înlocuit în ultimele fraze ale paragrafului precedent sigla SF cu **ficțiune speculativă**. Termenul a fost introdus de R.A. Heinlein pe la sfîrșitul deceniului cinci, într-o anume accepție. Voi încerca să-i dau alta: **modalitate care presupune obținerea valorii literare cu mijloace neațate în mod normal acestui scop**. Exempli gratia: o navă avariata eșuează pe o planetă în atmosfera căreia locul oxigenului este luat de amoniac. Rezervele de oxigen fiind pe sfîrșite, echipajul nu are altă soluție decît să încerce ruperea echilibrului metastabil, astfel încît O_2 să ia locul lui NH_3 în compoziția atmosferei. Însămîntează peste tot plante pămîtene, verzi, care sînt însă repede copleșite, de buruienile violete, nutritre cu amoniac. Oamenii mor pe rînd. Ultimul rămas privește plantele verzi răsărite pe mormintele tovarășilor săi, tulpini acum puternice, victorioase, hrănite de trupurile morților; se duce să se întindă alături de ei, cu viziunea transformării planetei într-un nou Pămînt – **Intemeietorii** de I. Asimov. Lată cum un context strict determinat logic – în cazul de față și științific – poate sublima în mit, emoție, literatură: **du vivant plaqué sur du mecanique**. Lată de ce un autor de ficțiune speculativă trebuie să continue să scrie, rezistînd vicisitudinilor, uneori dure-roase, impuse de aplicarea nediferențiată a etichetei „sefist”, asumîndu-și condiția niciodată comodă de intemeietor, de piatră științientă de pietrele ce îi vor sta deasupra în edificiul deja întrezărit al acelei literaturi – gîndiri – a viitorului pentru care opoziția celor „două culturi” va fi ceea ce este astăzi dilema „undă sau corpuscul?” pentru fizică – o amintire.

DON A. STUART
(JOHN W. CAMPBELL JR.)

Desen de MIHAI CIOCIA

Cine-i acolo?

Puțini dintre cititorii acestei nuvele cunosc anul apariției ei și, probabil, se vor strîmba cu dezgust superior, mormăind despre „desuetudine”, cînd vor afla că a fost publicată cu peste... o jumătate de secol în urmă (mai exact, în anul 1938).

Vîrsta nu-i știrbește însă cu nimic farmecul, iar statutul ei în science fiction-ul american prezintă un interes aparte, ce merită cunoscut fie și ca o incursiune în vastul domeniu al SF-ului anglo-saxon.

În anul 1971, la Editura Doubleday a apărut antologia **Science Fiction Hall of Fame** (Galeria de aur a science fiction-ului), sub îngrijirea cunoscutului scriitor și editor SF Robert Silverberg (pe atunci președinte al Science Fiction Writers of America — Asociația Scriitorilor Americani de Science Fiction). Cele două volume cuprindeau 26 de povestiri și nuvelete cărora li se atribuiseră retroactiv Premiul Nebula (premiu decernat de SFWA începînd cu anul 1965). Ele reprezentau alegerea făcută de peste 400 de membri ai SFWA, fiind considerate cele mai bune texte scurte publicate înainte de 1965. Le amintesc doar pe primele 5 (clasamentul alcătuit cuprindea 15 poziții, plus alte texte considerate remarcabile):

1. **Nightfall** (Căderea nopții) de Isaac Asimov, apărută în 1941 (în românește a fost tipărită în 1985 în antologia **Nici un zeu în cosmos**)

2. **A Martian Odyssey** (Odiseea marțiană) de Stanley G. Weinbaum, 1934 (în românește în **Odiseea marțiană**, antologie editată în 1976)

3. **Flowers for Algernon** (Flori pentru Algernon) de Daniel Keyes, 1959 (în românește în **Almanahul Anticipația 1983**)

4-5. (la egalitate)

Microcosmic God (Dumnezeu pentru un microcosmos) de Theodore Sturgeon, 1941;

First Contact (Primul contact) de Murraray Leinster, 1945.

În anul 1974, aceeași editură publica antologia **Science Fiction Hall of Fame vol. II** (de fapt, au fost două volume, Ila și IIB) editată de scriitorul, criticul și editorul SF Ben Bova. Antologia conținea 22 de nuvele — cele mai bune publicate înainte de 1965, conform alegerii membrilor SFWA. Iată ordinea primelor cinci:

1. **Who Goes There** (Cine-i acolo?) de Don A. Stuart, 1938

2. **A Cantic for Leibowitz** (O cantică pentru Leibowitz) de Walter Miller Jr., 1956

3. **With Folded Hands** (Cu mîinile încrucișate) de Jack Williamson, 1954

4. **The Time Machine** (Mașina timpului) de H.G. Wells, 1895 (apărută în românește în mai multe ediții)

5. **Baby Is Three** (Baby are trei ani) de Theodore Sturgeon, 1952.

Atracția exercitată de această nuvelă a continuat de-a lungul anilor; retipărită în numeroase antologii, **Who Goes There** a cunoscut și două ecranizări — prima în 1951, în regia lui Howard Hawks, cu titlul **The Thing**, a doua (cu același titlu) în 1982, o variantă **horțor**, abundînd în efecte speciale.

Cîteva (puține acum, poate mai multe cu alte ocazii) cuvinte despre autor. Don A. Stuart este pseudonimul lui John W. Campbell Jr. (1910-1971), unul din cei mai importanți oameni de SF din Statele Unite. Începută în 1930, cariera lui de scriitor a fost aproape total sacrificată în favoarea inucii, mai puțin vizibilă, de editor de revistă. În 1937 Campbell a devenit editorul uneia dintre cele mai populare reviste SF americane, **Astounding**, funcție pe care a deținut-o pînă la moarte (între timp revista își schimbaseră numele în **Analog**, denumire sub care apare și astăzi). El a adunat în jurul revistei o adevărată „echipă” de scriitori mai noi sau mai vechi, pe care i-a încurajat și sprijinit în permanență, creînd un stil novator (pentru perioada respectivă) și specific revistei, fiind considerat întemeietorul unei **Golden Age** (epocă de aur) a SF-ului american și poate cel mai important editor SF din toate timpurile.

MIHAI DAN PAVELESCU

Cine-i acolo?

Mirosea urît. O miasmă grea, eterogenă, cunoscută numai de încăperile îngropate sub gheață ale unei stațiuni antarctice; un miros alcătuit din izul sudorii umane și duhoarea grea a grăsimii topite de focă. Emanăția provenind de la blănurile asudate pe dinăuntru și ude de zăpadă pe dinafară. Mirosul iute de ulei ars și mirosul emanat de cîini.

Izurile persistente de ulei de mașină contrastau puternic cu cele degajate de echipamentul din piele și blană. Totuși, într-un fel, dincolo de toate mirosurile acelea și asociațiile lor — cîini, mașinării și bucătărie — răzbătea o undă ciudată, stranie; sugestia vagă a unei prezențe străine, dincolo de olfacțiile industriei. Era mirosul vieții. Venea dinspre forma aflată pe masă, înfășurată în pînză de cort și legată cu frînghii, de pe care picăturile se scurgeau încet, monoton, pe dușumea, sub lumina becului fără abajur.

Blair, biologul micuț și chel, răsuca nervos nodurile funiei și netezea întruna pînza, dezvăluind gheața întunecată de dedesubt. Mișcările lui vioaie făceau să-i danseze umbra pe lenjeria cenușie, atîrnată sub tavanul scund; deasupra umbrei capului, părul de pe tîmple, înconjurîndu-i chelia, căpătase aspectul unei aure.

Comandantul Garry dădu în lături o pereche de pantaloni și pași către masă. Privi încet, pe rînd, oamenii înghesuți în Camera Administrației. În cele din urmă, trupul lui înalt și rigid se relaxă.

— Treizeci și șapte, încuviință el. Sînt toți aici. Tonul vocii era scăzut, dar avea autoritatea unui conducător înnăscut. Cunoașteți, în linii mari, povestea descoperirii făcute de Expediția Polară Doi. Am discutat atît cu secundul McReady și cu Norris, cît și cu Blair și doctorul Copper. Părerile sînt împărțite și, deoarece privesc întregul grup, ele trebuie cunoscute de toată tabăra.

O să-l rog pe McReady să vă relateze amănunțele, pentru că ați fost prea ocupați cu propriile voastre treburi ca să urmăriți îndeaproape munca lor. McReady?

Mișcîndu-se pe fundalul fumului albastru, McReady părea desprins dintr-o legendă uitată, o statuie de bronz vie. Înalt de aproape doi metri, se opri lingă masă și privi în sus, pentru a nu se atinge de birnele plafonului. Continua să poarte un hanorac grosolan, de-o culoare galben spălăcită, nelalocul lui chiar și acolo, la un metru dedesubtul viscolului ce bîntuia pustiul antarctic. Era roșcovan, avea o barbă uriașă, tot roșie, și-un păr aldoma. Miinile puternice, relaxîndu-se pe tăblia mesei, erau acoperite cu fire arâmii. Se părea că pînă și ochii, adînciți sub sprîncenele groase, băteau înspre ruginiu. Chiar acolo, la un metru sub pămînt, răceala continentului înghețat se făcea simțită, dînd astfel un sens drității bărbatului.

— Norris și Blair sînt de acord în privința unui lucru: animalul găsit n-a fost... de origine pămînteană. Norris se teme c-ar putea reprezenta un pericol, iar Blair îl contracize.

Să revin la modul cum a fost găsit. După tot ce cunoșteam înainte de-a veni aici, se părea că locul ăsta era situat exact deasupra Polului Sud Magnetic al Pămîntului. Aici, după cum știți cu toții, acul bușolei nu mai indică o poziție fixă. Însă instrumentele mult mai precise ale fizicienilor, instrumente concepute special pentru studierea polului magnetic, au detectat un efect secundar, conștînd într-o influență magnetică mai pușin puternică, la aproximativ 120 de kilometri către sud-vest.

Expediția Polară Doi a fost trimisă în cercetare. Nu voi intra în alte detalii. Am găsit locul, dar nu era un munte magnetic, sau un meteorit uriaș, așa cum se aștepta Norris. Desigur, zăcămintele de fier sînt magnetice — la fel fierul extras și oțelul. De la suprafață, polul secundar descoperit era atît de mic, încît nu putea fi cauzat de nici un material magnetic cunoscut. Sondînd prin gheață, l-am deplstat la o adîncime de treizeci de metri.

Să vă spun cîte ceva despre poziția respectivă. Este un platou neted, întinzîndu-se peste două sute de kilometri în sudul Stației Doi, după cum ne-a spus Van Wall. El însă n-a avut nici țîmp, nici cîmbustibil să zboare mai departe, dar teritoriul se întindea clar spre sud. Chiar în locul unde era îngropată sursa aceea de distorsiuni magnetice se află o

creastă din granit extrem de dur, care a împiedicat gheața ce avansa dinspre sud.

La șase sute de kilometri mai departe, este platoul Polului Sud. M-ați întrebat de multe ori de ce se încălzește aici când se intensifică vîntul. Ca meteorolog, am explicat că nici un vînt nu poate sufla la -70°C , chiar dacă viteza lui este de numai 8 kilometri pe oră, fără să determine o încălzire datorată frecării cu pămîntul și zăpada.

Ne-am instalat tabăra lîngă creasta aceea de granit și-am rămas timp de douăsprezece zile. Am săpat adăposturi în gheața albastră de la suprafață și-am scăpat de ce era mai rău. În tot acest timp, vîntul a suflat cu 65 de kilometri pe oră, ajungînd pînă la 70 și necoborînd sub 60. Temperatura era de -63°C , variînd între -60° și -68° . Meteorologic vorbind, era o imposibilitate, dar a ținut întruna, vreme de douăsprezecé zile.

Undeva, spre miazăzi, aerul rece de pe platoul Polului Sud coboară pe toboganul acela de 6000 de metri, peste munți, și pornește către nord. Pesemne, există un lanț de munți ce-l direcționează și-l conduce 600 de kilometri spre platoul acesta golaș, unde am găsit cel de-al doilea pol.

Locul respectiv este înghețat de douăzeci de milioane de ani, de pe vremea glaciației Antarcticii. Acolo n-a existat niciodată dezgheț. Am cercetat și-am emis mai multe ipoteze. Iată ce credem că s-a întîmplat:

Ceva, pesemne o navă, o coborît din spațiu. Am văzut-o acolo, sub gheața albastră, asemănătoare unui submarin, fără turelă sau aripi directoare, lungă de 90 de metri și cu diametrul maxim de 15 metri.

Cobora, condusă de forțe necunoscute încă omului, cînd, deodată, s-a întîmplat ceva neprevăzut — a interferat cu cîmpul magnetic al Pămîntului. A ajuns aici, în sud, probabil scăpată de sub control, ocolind polul magnetic. Ținuturile acestea sînt sălbatice, însă pe vremea aceea, cînd de-abia înghețau, trebuie să fi fost și mai rău. Furtuni fără de sfîrșit și ninsori interminabile. Cel mai păcătos era, pesemne, viscolul, care acoperise creasta muntelui cu o pătură albă și solidă.

Nava a izbit creasta de granit și s-a prăbușit. N-au murit toți pasagerii, dar propulsia ei a fost distrusă. Norris crede c-a interferat cu cîmpul magnetic al Pămîntului. Niçi un obiect făcut de ființe inteligente nu poate supraviețui înfruntării cu imensitatea inertă a forțelor naturale ale unei planete.

Unul din pasageri a ieșit din navă. Acolo vîntul nu coboară sub 60 de kilometri la oră, iar temperatura nu se ridică peste -60°C . Și ninsoarea cădea neconținut... Așa încît **ființa** aceea s-a rătăcit după zece pași.

McReady se opri pentru un moment și vocea lui groasă lăsă loc șuieratului vîntului de deasupra și murmurului vesel din țevăraia sobiței.

Sus, viscolul urla. Zăpada se troienea peste tabăra îngropată. Dacă un om ar fi ieșit din tunelurile ce legau încăperile subterane, s-ar fi pierdut după zece pași. Afară, vergeau subțire și neagră a antenei radio se înălța la 100 de metri spre cerul nopții. Un cer bîntuit de vînturi, sub mantaua cîrlionțată a aurorei. Mai spre nord, orizontul fulgera în culorile stranii, furioase, ale miezului de noapte. Cam așa era primăvara la 100 de metri deasupra Antarctidei.

Iar la suprafața solului era moartea albă. Moartea venind din gerul tăios, care absorbea orice fel de căldură. Gerul și ceața albă, nesfîrșită, de particule fine de zăpadă, acoperind totul.

Kinner, micuțul bucătar cu cicatrice, se înfioră. Cu cinci zile în urmă, ieșise la suprafață ca să ia carne înghețată din depozit. A ajuns la depozit, dar cînd s-a întors, viscolul a izbucnit dinspre sud. Moartea albă și rece l-a orbit. După douăzeci de secunde, se învîrtea în cerc, zăpăcit. Abia după o jumătate de oră, o echipă înarmată cu frînghii a izbutit să-l găsească în vijelia albă.

Era ușor pentru un om — sau o **ființă** — să se rătăcească după zece pași.

— Pe atunci, furtuna de zăpadă era, probabil, și mai năprasnică. Glasul lui McReady îl readuse pe Kinner în prezent. În prezentul sigur și călduros al Camerei Administrației. Se pare, urmă roșcovanul, că nici pasagerul navei nu se aștepta la așa ceva. A înghețat la trei metri de vehicul.

Noi săpam pentru a degaja nava și, întâmplător, am nimerit peste... animalul înghețat. Barclay l-a lovit cu toporul în țeastă.

Văzînd despre ce era vorba, Bar a revenit la tractor, a dat drumul la focar și, după ce a crescut presiunea, i-a chemat pe Blair și pe doctorul Copper. Blair se îmbolnăvisese și boala de vreo trei zile.

După ce au venit și ei, am tăiat un bloc de gheață în care se afla creatura, așa cum vedeți, l-am împachetat și l-am pus în tractor, ca să ne întoarcem. Totuși, mai înainte, am vrut să intrăm în navă.

Am săpat pe lângă ea și-am descoperit că era construită dintr-un metal necunoscut. Uneltele noastre din beriliu și cupru, antimagnetice, nu-l puteau zgîria. Barclay avea în tractor niște scule din oțel, dar nici acelea nu l-au putut scrijeli. Am mai făcut câteva încercări; inclusiv cu acid din acumulator, însă fără nici un rezultat.

Pesemne că există un procedeu de pasivare, prin care aliajul de magneziu poate rezista acidului, iar aliajul ar trebui să aibă cel puțin 95 la sută magneziu. Dar n-aveam cum să știm asta, astfel încît, atunci cînd am descoperit ușa întredeschisă, am tăiat gheața din jurul ei. Prin deschizătură puteam zări uneltele și aparate, însă ușa continua să fie blocată de gheață, de aceea am decis s-o topim cu o explozie.

Aveam la îndemîină bombe cu decanită și termită. Termita înmoaie gheața, pe cînd decanita ar fi putut distruge unele obiecte valoroase. Doctorul Copper, Norris și cu mine am plasat o bombă cu termită de 12,5 kilograme și-am tras sîrmele prin tunel, pînă la suprafață, unde Blair aștepta cu tractorul. Ne-am îndepărtat cu treizeci de metri înapoia peretelui din granit și-am declanșat bomba.

Bineînțeles, aliajul din magneziu al navei a reacționat. Explozia bombei a fulgerat, după aceea a pălit, apoi a început iarăși să strălucească. Din locul unde ne aflam puteam zări întregul cîmp de gheață, iluminat de dedesubt cu o scînteiere insuportabilă; silueta navei se distingea aidoma unui con întunecat, uriaș, îndreptat cu vîrfurile spre nord. A durat numai o clipă, dar am putut număra alte trei umbre, care puteau fi alți... pasageri înghețați. După aceea, gheața s-a prăbușit peste navă.

Pentru asta v-am explicat, mai înainte, care erau condițiile acolo. Vîntul suflînd dinspre pol venea din spatele nostru. Aburii și flăcările de hidrogen se transformau într-o ceață de zăpadă; căldura infernală era împinsă undeva spre Oceanul Atlantic, aflat înaintea noastră. Altfel, chiar protejați fiind de creasta din granit, nu cred că ne-am mai fi întors.

Cumva, în infernul orbitor puteam întrezări lucruri uriașe și stranii, bulboane întunecate și totuși strălucitoare, depășind uneori în intensitate incandescența magneziului. Cred că trebuie să fi fost sistemul de propulsie. Secrete ce dispăreau în flăcări... taine care i-ar fi putut aduce Omului planetele. Instalații misterioase, ce puteau ridica și deplasa nava, sorbite acum de cîmpul magnetic al Pămîntului. Vedeam mișcîndu-se buzele lui Norris, dar n-auzeam nimic.

Ceva... poate sistemul de etanșare, a cedat în cele din urmă. Cîmpul absorbit cu douăzeci de milioane de ani în urmă a fost eliberat. Aurora boreală de deasupra capetelor noastre a dispărut și întregul platou a fost scaldat într-un foc rece, orbitor. Toporul din mîna mea a devenit incandescent și-a căzut, sfîrșind, pe gheață. Nasturii metalici ai hainelor mă frigeau. Iar dincolo de peretele de granit se ridica un fulger de lumină albastră.

Apoi, pereții din gheață s-au prăbușit, cu un zgomot amintind de cuburile de gheață zdrobite între două bucăți de metal.

Eram orbiți și-am zăcut câteva ore pe întuneric, pînă ne-am revenit. Am descoperit că, pe o rază de un kilometru și jumătate, toate bobinele se topiseră, devenind inutilizabile, la fel dinamul, radioul, microfoanele și căștile. Dacă n-am fi avut tractorul cu abur, n-am mai fi ajuns niciodată la Tabăra Doi.

După cum știți, Van Wall a zburat dimineața dinspre pol și, astfel, am ajuns. Asta-i povestea... obiectului acesta, încheie McReady, indicînd din bărbie spre masă.

Blair se agita neliniștit, trosnindu-și ușor încheieturile degetelor micuțe și osoase. Pistruii cafenii de pe mâini i se mișcau înainte și înapoi, o dată cu tendoanele de sub piele. Ridică un colț al foii de cort și privi nerăbdător la obiectul din mijlocul blocului de gheață.

Uriașul McReady părea preocupat. Condusese tractorul cale de șaizeci de kilometri. Calmul său părea acum ușor tulburat de revenirea printre oameni. Aici, la Baza Doi era liniște; numai viscolul se auzea dinspre pol. Un viscol urlînd sălatic, și chipul rău și tăcut al monstrului acela, privind cu ură, așa cum i se păruse de prima dată cînd îl zărise prin gheața albastră, cu un topor înfipt în țeastă.

— Iată care este problema, urmă meteorologul. Blair dorește să examineze ființa. S-o dezghețe, să ia din țesuturi probe pentru microscop, și-așa mai departe. Norris consideră ideea periculoasă. Pe de altă parte, doctorul Copper îl susține pe Blair. E adevărat, Norris e doar fizician, nu biolog... Dar susține o teorie pe care zic c-ar trebui s-o ascultăm. Blair a descris formele microscopice de viață, descoperite de biologi chiar aici, în locurile acestea veșnic înghețate. Formele respective îngheată în fiecare iarnă și revin vara la viață, prin dezgheț, trăind trei luni.

De la faptul acesta pleacă și Norris. În locul de unde a venit această creatură trebuie să existe viață la nivel microscopic. Asta-i o chestiune valabilă pentru toate viețuitoarele cunoscute nouă. Norris se teme că s-ar putea declanșa o epidemie, o maladie necunoscută pe Pămînt, dacă se vor dezgheța particulele microscopice care au stat acolo amorțite timp de douăzeci de milioane de ani.

Blair admite că asemenea forme de viață și-ar putea menține puterea de-a trăi. Formele neorganizate, cum sînt de pildă celulele, înghețate, își pot păstra viața timp îndelungat. Fiara însă e tot atît de moartă precum mamușii înghețați descoperiți în Siberia. Formele de viață organizate, și cu un înalt grad de dezvoltare, nu pot rezista, totuși, unui asemenea tratament.

Dar celulele microscopice pot. Norris sugerează faptul că am putea elibera o formă de boală care, fiind necunoscută omului, ar putea deveni distrugătoare.

Blair răspunde că astfel de germeni pot exista, însă Norris exagerează. În mod absolut sigur, el ar fi inofensivi pentru om. Probabil că alcătuirea chimică a vieții pămîntene...

— Probabil! Micuțul biolog înalță capul brusc, cu una din acele mișcări nervoase ale sale. Deasupra cheliei, haloul cenușiu al părului filfi nervos. Ha! O simplă privire...

— Știu, aprobă McReady. Creatura nu este terestră. S-ar părea că are o chimie diferită de-a noastră și deci nu se poate transmite o infecție. Îndrăznesc să afirm că nu poate fi periculoasă.

Meteorologul privi spre doctorul Copper. Acesta clătină încetșor din cap.

— Așa este, aprobă el. Omul nu se poate infecta cu germeni ce trăiesc în rude destul de apropiate, în șerpi să zicem. Iar șerpii sînt, zîmbi el, **mult** mai apropiați de noi decît **asta**.

Vance Norris se foi furios. Față de ceilalți bărbați era scund, avînd în jur de un metru și șaizeci, iar constituția lui solidă îi făcea să pară și mai micuț. Avea părul negru, scurt și țepos, aidoma unor fire de sîrmă, iar ochii îi erau gri-oțelii. Dacă McReady părea alcătuit din aramă roșcată, Norris era făcut din oțel. Mișcările, gîndurile, comportarea lui aveau impulsul rapid și puternic al arcului de oțel. Nervii îi erau tot oțel — dur, răspunzînd imediat.

Se decisese să vorbească și se lansă într-un potop:

— La naiba cu alcătuirea chimică diferită! Creatura asta poate să fie moartă — sau nu —, dar mie nu-mi place! Ce dracu', Blair, lasă-i să vadă ce monstruoziitate vrei să aperi. Să vadă și-apoi să hotărască dacă mai doresc s-o dezghețe în tabără!

Apropo de dezgheț... Dacă vreiți s-o faceți în seara asta, vă trebuie una din încăperi. Cineva... cine-i de pază la noapte? Magneticul... Ah, Connant! Diseară sînt Razele Cosmice. Ei bine, va trebui să stai la un loc cu mumia asta de douăzeci de milioane de ani.

Dezvelește-o, Blair! Cum vrei să ți-o cumpere, dacă nu știi despre ce-i vorba? Poate că are altă structură chimică. Nu știu ce altceva ar mai putea avea, dar mie nu-mi place. Dacă am putea-o judeca după expresia feței — nu-i omenească, așa încît e greu de apre-

ciat —, era uimită atunci când a înghețat. De fapt, surprinderea e doar o aproximare a ceea ce simțea: nebunie, ură, demență. Nici un sinonim nu-i prea potrivit.

Cum Dumnezeu vrei să știe băieții pentru cine votează? Încă n-au văzut cei trei ochi roșii, nici părul, ca un maldăr de viermi albaștri... Viermi ce se târăsc. Se târăsc... lua-i-ar dracu', chiar acum se târăsc prin gheață.

Nimic avortat vreodată pe Pământ nu poate avea expresia aceea de ură absolută, avută de creatură, acum douăzeci de milioane de ani, când a privit deșertul de gheață. Aș zice chiar demență!

La naiba! De când am văzut ochii ăia roșii, visez urât. Am coșmaruri: monstrul se dezgheață și revine la viață; n-a murit și nici măcar n-a fost inconștient vreme de douăzeci de milioane de ani, ci doar a hibernat, așteptând. O să-l visați și voi... în timp ce el o să picure, o să picure diseară, în Camera Cosmică.

Și... Connant, se răsuci Norris către specialistul în radiații cosmice, n-o să te distrezi deloc, stînd toată noaptea acolo, singur. Vîntul șuierînd deasupra, picăturile scurgîndu-se...

Se opri și privi în jur:

— Știu că asta nu-nseamnă știință, deși este psihologie. Veți avea coșmaruri un an de zile. De când am văzut creatura, mă trezesc în fiecare noapte. De asta o urăsc și nu vreau s-o mai văd aici. Duceți-o acolo de unde am luat-o și lăsați-o să înghețe încă douăzeci de milioane de ani. Am visat că nu-i alcătuită la fel ca noi — ceea ce este evident —, ci dintr-o altfel de carne, care se poate autocontrola. Își poate schimba forma, semănînd cu un om. Am mai visat că așteaptă să ucidă și să mănînce...

E adevărat că nu-s argumente logice. Dar monstrul nu se poate supune logicii pămîntene.

Poate că are o structură chimică diferită, poate că și paraziții lui au o structură chimică diferită. Un microb n-ar rezista, însă ce ziceți de un virus, Blair și Copper? Ați zis că asta nu-i decît o enzimă moleculară. Ca să acționeze, are nevoie de-o singură moleculă de proteină, din orice corp.

Și de unde știți că, din milioanele de microbi ce-i poartă, **nici unul** nu-i periculos? Ce spuneți despre boli ca **hidrofobia** — turbarea — care atacă orice ființă cu sînge cald, indiferent de structura ei chimică? Sau psitacoza? Trebuie oare să ai un organism precum papagalul, Blair? Dar necroza, cangrena? Teoria cu structura corpului e o glumă!

Blair înălță privirea și, pentru o clipă, întîlni ochii furioși al lui Norris.

— Deocamdată, ai admis că singurele lucruri provenind dinspre creatură sînt vișele. Recunosc... Un zîmbet răutăcios brăzdă chipul omulețului: Și eu am visat. Deci este o boală a viselor, fără îndoială o maladie gravă!

Pînă una alta, ai o părere greșită despre viruși. În primul rînd, nimeni n-a demonstrat ipoteza enzimei moleculare și asta spune multe. În al doilea rînd, te rog să mă anunți cînd te vei îmbolnăvi datorită virusului mozaicului tutunului ori din cauza ruginii grîului. O cereală este mult mai apropiată de structura chimică a corpului tău decît ființa asta din altă lume.

În privința turbării, ea este strict limitată. N-o poți lua sau transmite unei cereale sau unui pește, care e un descendent colateral al unui strămoș comun. Ceea ce nu putem spune despre... arată biologul spre masă.

— Ei bine, dacă trebuie neapărat dezghețat, faceți-o într-o baie de formalină. Am sugerat ca...

— Iar eu am spus că-i lipsit de sens! Nu putem face compromisuri! De ce ați venit aici, tu sau comandantul Garry, pentru a studia magnetismul? De ce nu erai mulțumit să stai acasă? În New York este destulă forță magnetică. Așa cum nici voi nu puteați obține informațiile dorite rămînînd în New York, nici eu n-aș mai putea studia această ființă după ce a stat în formalină. În plus, **nu va mai exista niciodată un duplicat al ei!** Rasa din care provine trebuie să fi dispărut în cele douăzeci de milioane de ani cît a stat creatura înghețată, așa încît chiar dacă ar fi venit de pe Marte, tot n-am avea șanse s-o mai găsim. Iar nava... a explodat.

Există o singură soluție, iar aceasta este și cea mai bună. Fiiința trebuie dezghețată încet, cu grijă... și nu în formalină.

Comandantul Garry se aplecă înainte și Norris se retrase, bolborosind furios:

— Domnilor, cred că Blair are dreptate. Ce spuneți?

— Ni se pare în regulă, mirii printre dinți Connant. Cred numai c-ar trebui să stea el, să o păzească în timp ce se dezgheață. Rînji, îndepărtîndu-și de pe frunte un cîrlionț șaten: De fapt, e o idee foarte bună — să stea cu mortul ăsta vesel!

Garry zîmbi ușor. Un murmur aprobator trecu printre oameni.

— Connant, cred că stăfie să fi fost și tot murea de foame după atîta vreme. Zic că te poți descurca și singur. Connant „Om-de-fier” poate să-și mai doboare adversarii... Connant se înfioră nemulțumit.

— Nu mă tem de stafii! Mai bine să vedem...

Blair desfăcu rapid nodurile. Îndepărtă foaia de cort și dezvălui fiiința. O parte din blocul de gheață se topise datorită căldurii din încăpere, iar gheața rămasă era limpede și albăstruie, ca sticla. Strălucea umedă și lucioasă sub becul fără abajur.

Oamenii încremeniră. Făptura zăcea acolo, cu fața în sus, pe scîndurile unsuroase ale mesei. Lama ruptă a toporului era încă înfiptă în țeasta stranie. Trei ochi demenți, plini de ură, străluceau ca focul viu, sîngerii, pe un chip înconjurat de un cuib colcăitor de viermi albaștri, unduindu-se acolo unde ar fi trebuit să crească părul.

Van Wall, pilotul cu nervi de oțel, înalt de doi metri și cu o greutate de o sută de kilograme, scoase un sunet straniu și înăbușit, apoi, împleticindu-se, ieși afară, pe coridor. Jumătate din bărbați ieșiră din încăpere, iar restul se îndepărtară de masă.

McReady stătea lîngă unul din capetele mesei, urmărindu-i. La capătul opus, Norris privea fioros creatura. Dincolo de ușă, Garry vorbea simultan cu vreo șase oameni.

Blair avea o teslă. Gheața ce încastra fiara fișii sub oțel, căzînd de pe fiiința pe care o încătușase timp de douăzeci de milioane de ani...

III

— Știu că nu-ți place, Connant, dar trebuie să fie dezghețat corect. Spui să-l lăsăm așa cum era, pînă revenim în mijlocul civilizației... Admit faptul că acolo am putea face o treabă mai bună și mai completă. Dar cum îl vom trece prin zona temperată, apoi prin cea ecuatorială, și iar prin cea temperată, pînă ajungem la New York? Nu vrei să stai cu el o noapte, dar propui să-l atîrnăm în congelator, la un loc cu carnea? Blair ridică ochii de la munca lui, încuviințînd triumfător din chelia pistruiată.

Kinner, bucătarul cu cicatricea, îl opri pe Connant să mai caute un răspuns:

— la ascultă! Încearcă să pui chestia aia la un loc cu carnea și, p-onoarea mea, dacă n-o să-i ții tovarășie! Îmi puneți pe mese tot ce se mișcă prin tabără și, eu trebuie să rabd! Aduceți porcăria aia în congelator și-o să vă gătiți singuri!

— Kinner, obiectă biologul, este singura masă destul de mare pentru a putea lucra pe ea. Ți-am mai explicat asta.

— Da, ce să-ți zic! Clark își aduce cîinii aici, ca să-i opereze, după ce se încaieră, și Ralsen își repară săniile pe ea. Ce dracu', un Boeing ar mai lipsi! Și-ați fi în stare să veniți cu el aici, dacă l-ați putea viri prin tunele...!

Comandantul Garry chicoti, privind spre Van Wall, șeful piloților. Barba blondă a acestuia se clătina grav și aprobator:

— Ai dreptate, Kinner. Secția aviatică e singura care te respectă așa cum meriți.

— Se mai aglomerează uneori, Kinner, încuviință Garry. Mă tem că n-ai ce să faci... Într-o stațiune antarctică nu poți vorbi de intimitate, de izolare.

— Izolare? Ce-i aia? Știți, singurul lucru care nu m-a făcut să bocesc a fost cînd l-am auzit pe Barclay urlînd: „Ultimele lemne din tabără! Ultimele lemne din tabără!”, ca dup-ala să le înșface și să-și facă o cabină pe tractor. Ce naiba, duc dorul lunii ăleia cres-tate pe ușă chiar mai mult decît a soarelui. Era ușă de la bucătărie, aia era! A cărat cu el ultima fărîmă de izolare pe care-o puteam pretinde!

Connant zîmbi și el în fața buneii dispoziții emantate de Kinner. Se încruntă după

aceea, privind creatura cu ochi roșii, pe care Blair continua s-o desprindă din învelișul de gheață. Își trecu degetele prin părul lung pînă la umeri, apoi își aranjă, cu un gest reflex, o șuviță după ureche.

— Cocioaba aia de laborator pentru radiații cosmice o să fie al naibii de aglomerată și cu asta înăuntru. De ce nu tai toată gheața de pe el — n-o să se bage nimic peste tine, te asigur — și să-l atîrni după deasupra boilerului? E suficient de cald... În cîteva ore, poate prăji un pul sau chiar o pulpă de vacă.

— Știu, replică Blair, lăsînd tesla jos, ca să poată gesticula cu degetele osoase și pistruiate, dar e prea important ca să riscăm. O asemenea ocazie n-a mai existat și n-o să mai existe. Este singura șansă pe care o va avea omenirea și trebuie acționat cu grijă.

Ții minte peștii prinși lîngă Marea Ross, care au înghețat imediat cum i-am scos pe punte? Dacă i-am fi încălzit încetîșor, ar fi revenit la viață. Formele inferioare de viață nu sînt ucise de înghețul instantaneu și dezghețarea lentă. Am...

— Hei, ce dracu'! Asta înseamnă că blestemăția asta o să învie! urlă Connant. Porcăria naibii! Dă toporul ăla... În cîteva clipe o să ai la bucăți de studiat...

— Nu! Nu, nebulule... Biologul sări în fața lui Connant, protejîndu-și prețioasa descoperire. Lasă-mă să termin! E vorba numai de forme inferioare de viață. Fii atent! Un pește poate reveni la viață, după îngheț, pentru că este o formă atît de inferioară încît, dacă celulele individuale ale corpului pot învia, asta e suficient pentru restabilirea vieții. În vreme ce orice formă superioară de viață dezghețată în acest mod moare. Nu ajunge simpla repunere în funcțiune a celulelor. Mai trebuie organizare și cooperare, care nu mai pot fi restabilite. Într-un fel, în orice animal înghețat rapid există viață potențială. Însă — în circumstanțe normale — aceasta nu mai poate redeveni viață activă. La formele superioare ele sînt prea delicate și complexe. Iar aceasta e o ființă inteligentă, pe aceeași treaptă a evoluției cu omul, dacă nu și mai sus. Este tot atît de moartă, pe cît ar fi un om congelat.

— De unde știi? se răsti Connant, coborînd toporul.

Comandantul Garry îi puse o mînă pe umăr, împăciuitor.

— Stai puțin, Connant! Vreau să mă înțelegi. N-aș fi de acord cu dezghețarea fiarel, dacă ar exista cea mai infimă posibilitate ca ea să revină la viață. Sînt conștient că ar fi extrem de neplăcut să învie, dar nu cred că este posibil așa ceva.

Doctorul Copper scoase pipa din țife dinți și-și apleacă trupul afară din cușetă:

— Blair a fost prea doct în explicații. Animalul este mort. Tot atît de mort precum mamuții înghețați descoperiți în Siberia. Avem tot felul de dovezi că ființele nu mai trăiesc după ce au înghețat — în general vorbind, nici măcar peștii — și cu atît mai puțin formele superioare de viață. Ce s-a întîmplat, Blair?

Micuțul biolog începu să vorbească. Cliful de păr i se legăna revoltat.

— Celulele individuale își pot manifesta caracteristicile din timpul vieții, dacă dezghețarea se produce corect. Celulele musculare ale omului trăiesc multe ore după moartea acestuia. Însă din cauza asta, sau pentru faptul că unghiile sau părul omului continuă să crească după moarte, nu poți acuza un cadavru că este vrăjit, sau mai știu eu ce anume...

Dacă dezghețul se face cu atenție, pot avea șansa să-mi dau seama cărei lumi îi aparține. N-avem alte metode pentru a determina dacă a venit de pe Marte, Venus sau din altă galaxie.

Faptul că n-are un aspect uman nu-i un motiv pentru a-l acuza de răutate, ură sau altceva. Poate că expresia chipului său este echivalentă cu resemnarea înaintea morții. La chinezi, albul este culoarea doliului. Dacă oamenii pot avea obiceiuri diferite, de ce n-ar putea o rasă atît de neobișnuită să aibă alte expresii faciale?

— Resemnarea dinaintea morții! rîse încetîșor Connant. Dacă asta era expresia lui de resemnare, sînt sigur că n-aș fi vrut să-l văd furios. Chipul ăsta nu poate exprima pace și liniște. Nu cred c-a meditat vreodată la astfel de lucruri.

Știu c-o iubești, dar fii rezonabil! Ființa asta a avut o copilărie rea; a prăjit echivalente locale ale pisicilor și s-a distrat la maturitate căutînd cazne noi și ingenioase!

— N-ai nici un drept să spui așa ceva, izbucni Blair. Cum poți să te referi la o expresie facială care n-are nimic comun cu omul? Poate că n-are nici un fel de echivalență umană! Este o altă manifestare a Naturii, un alt exemplu al uluitoarei ei adaptări! Trăind pe o altă planetă, poate mai aspră, are altă formă și alte trăsături. Este însă tot copilul Naturii, ca și tine. A urî ceea ce nu-i seamănă este o slăbiciune specifică omului. Pe planeta ei, poate că ființa asta te-ar socoti o monstrozitate palidă, cu un număr insuficient de ochi și un corp puhav și umplut cu aer.

Numai pentru că natura ei este diferită, n-ai nici un motiv să afirmi că este rea prin esență.

— Ha! izbucni exploziv Norris și privi fiara. Poate că, pe alte planete, creaturile nu sînt feroase doar pentru că au un alt aspect... Dar dacă asta este un copil al Naturii? Atunci, Natura lui este deformată.

— Hei! Terminați cu gălăgia și luați porcăria de pe masa mea, interveni Kinner. Și puneți naibii ceva peste ea. E groaznică!

— Kinner e impresionat, rînji Connant.

Bucătarul îl privi și zîmbi răutăcios.

— Ce-i, băiețuș? Pînă acum un minut, de ce nu te agitat? Dacă vrei, îl punem lîngă tine diseară.

— Nu mă tem de el, izbucni Connant. Nu-mi place să veghez lîngă un cadavru, da' n-o să mă dau înapoi s-o fac.

— Aha! zîmbi larg Kinner. Se îndreptă spre sobă și agită jăraticul, acoperind zgomotul făcut de Blair, care continua să cioplească gheața.

IV

Clic, făcu numărătorul de particule cosmice, clic-brrrp-clic! Connant tresări și azvîrli creionul.

— La dracu'! Privi spre colțul cel mai îndepărtat, apoi din nou către contorul Geiger, așezat pe masă. Se aplecă după creion, după aceea se așează și încercă să scrie mai vizibil. Mîna îi tresări involuntar la fiecare zgomot al contorului, prelungind literele într-un scris colțuros. Fișitul slab al lămpii și sforăiturile îndepărtate ale bărbașilor din dormitoare constituiau fundalul sonor pentru sunetele neregulate ale contorului și cărbunilor pocnind în sobă. Și, bineînțeles, pentru picuratul monoton al obiectului din colț.

Fizicianul scoase din buzunar un pachet de țigări, îl pocni ușor, alese o țigară și o înfipse între buze. Bricheta refuza să funcționeze și căută, nervos, printre hîrtiile de pe masă, după o cutie de chibrituri. Renunță înjurînd și merse la sobă, unde luă cu văturaiul un cărbune din jar.

Bricheta funcționează imediat cum o încercă, după ce reveni la masă. Contorul emise o suită de piuituri rapide, străbătut pesemne de un fascicul de radiații cosmice. Connant se răsuci să-l privească și încercă să se concentreze asupra interpretării datelor adunate în ultima săptămînă. Rezumatul săptămînal...

Renunță și cedă... înaintea curiozității sau a nervilor. Ridică lampa de pe masă și o purtă spre colțul încăperii. Se duse după aceea la sobă și reveni cu văturaiul. Fiara se afla acolo de aproape optsprezece ore. Cu o prudență instinctivă, o atinse ușor cu văturaiul; carnea nu mai avea duritatea metalului, ci devenise elastică. Avea aspectul unui cauciuc albastru, umed și strălucitor, iar picăturile de apă de pe ea sclipeau în lumina lămpii cu gaz aidoma unor nestemate mici și rotunde. Connant simți o pornire lăuntrică de a deșerta peste ea gazul din rezervorul felinarului și de a azvîrli țigara deasupra. Cei trei ochi roșii îl fixau fără vedere, retinele lucioase reflectînd razele neclare ale lămpii.

Vag, își dădu seama că-i privea de foarte mult timp și de abia realiză că nu mai erau lipsiți de privire. I se părea însă ceva lipsit de importanță, ca și mișcărilor lente, greoaie ale tentaculelor de la baza gîtului subțire, care pulsa ușor.

Connant ridică lampa și reveni la masă. Se așeză pe scaun, privind paginile acoperite cu formule. În mod curios, clicurile contorului nu-l mai deranjau, nici pocnetul cărbunilor din sobă nu-l mai distrăgea atenția.

Scîrîitul podelei înapoia lui nu-i întrerupse munca și continuă să completeze raportul săptămînal, în mod automat, umplînd coloanele cu date și făcînd scurte însemnări rezumative pe margini.

Scîrîitul podelei se auzea tot mai aproape.

V

Blair se trezi brusc din hăurile unui coșmar. Deasupra lui, chipul lui Connant plutea vag, pîrînd, pentru o clipă, continuarea visului oribil. Însă fața fizicianului era furioasă și chiar speriată.

— Blair! Blair! Trezește-te, afurisitul!

— Hă? Biologul își freacă ochii cu degetele pistruiate strînse în pumni. Din celelalte pături, cîteva capete se ridicară să-i privească.

— Trezește-te, se îndreptă Connant. A fugit afurisitul tău de animal!

— Ce?! Tunetul vocii lui Van Wall zgudui dormitorul. De afară se auzeau glasuri strigînd. Cei doisprezece locatari ai încăperii vecine năvăliră înăuntru, conduși de Barclay, enorm într-o pijama de lînă și cărînd un extingtor.

— Ce dracu' s-a întîmplat? întrebă mecanicul.

— A scăpat blestemăția ta! Acum douăzeci de minute, am ațipit și, cînd m-am trezit, dispăruse. Doctore, ce erau idioșeniile pe care le-ai îndrugat despre ființele care nu mai pot reveni la viață? Viața aia potențială a lui Blair a șters-o!

Copper privea în gol.

— Nu era pămîntean, suspină el, și... mă tem că nu i se pot aplica legile terestre.

— Pînă una, alta, trebuie să-l găsim și să-l capturăm. Connant înjură nervos, cu ochii scăpărînd de minie. Bine că diavolul ăla nu m-a înghițit cînd dormeam..

Blair îl privi înfricoșat:

— Poate că te-a... îiii, trebuie să vedem.

— Tu să vezi! Era amorul tău! Eu am avut destulă parte de el, stînd acolo atîtea ore, cu contorul clicăind, în timp ce voi sforăiați aici. De mirare c-am adormit. Mă duc prin Administrație.

Comandantul Garry apăru în cadrul ușii, potrivindu-și centura.

— Nu mai e nevoie. Urletul lui Van Wall a fost ca decolarea unui Boeing. Deci nu era mort?

— În nici un caz nu l-am dus eu în brațe, răspunse Connant. Ultima dată cînd l-am văzut, din rana din țeastă i se scurgea o zeamă verzuie, ca o omidă strivită. Doctorul zicea că legile noastre nu i se aplică... că e nepămîntean. Așa-i! Este un monstru nepămîntean, cu o dispoziție stranie, judecîndu-l după chip, și care dă tîrcoale cu creierii scurgîndu-i-se.

Norris și McReady apărură și ei în cadrul ușii.

— L-a văzut careva pe aici? întrebă inocent Norris. Înalt de-un metru jumate... trei ochi roșii... creierii curgînd... Hei, de fapt, a verificat cineva dacă nu-i un banc? Dacă-i așa, cred c-o să-i punem animalul lui Connant în pat, la noapte.

— Nu-i de glumă, se scutură fizicianul. Dumnezeu, aș vrea să fie...

Se întrerupse. De-a lungul coridoarelor se reverberă un urlet sălbatic, îngrozitor. Bărbații încremeniră, apoi se răsuciră cu chipurile într-acolo.

— Cred că l-am localizat, strigă Connant. Ochii lui negri erau străbătuți de o neliște stranie. Alergă în dormitor și reveni cu un revolver de calibrul 45 și un topor pentru gheață. Le cîntări în mîini și porni spre adăpostul cîinilor. A luat-o pe coridor greșit, adăugă el, și-a nimerit între cîini. Auziți, și-au rupt lanțurile...

Urletul pe jumătate terorizat al haitei de cîini se transforma într-un chelălăit ascuțit, de vînătoare. Lătrăturile erau amplificate de-a lungul coridoarelor înguste și, o dată cu ele, răzbăteau mîrîturi pline de ură. Un urlet de durere, o duzină de mîrîturi...

Connant se repezi înainte, urmat îndeaproape de McReady, Barclay și comandantul Garry. Ceilalți bărbați alergară după arme, la Administrație și în atelierul pentru repararea sâniilor. Pomroy, îngrijitorul celor cinci vaci ale taberei, porni în direcția opusă, cu

gîndul la o furcă de vreo doi metri.

Barclay ezită, văzîndu-l pe McReady întorcîndu-se brusc și dispărînd pe una dintre ramificațiile tunelului. Nesigur, mecanicul își privi extingtorul, apoi reluă alergarea după spinarea lată a lui Connant. Era convins că McReady avea o idee utilă.

Fizicianul se opri la cotitura tunelului.

— Dumnezeule..., icni el. Revolverul bubui asurzitor; trei unde sonore, palpabile răsunară prin tunel. După aceea, încă două detunături. Revolverul căzu pe zăpada înghețată ce constituia podeaua coridorului și Barclay zări toporul ridicîndu-se, schițînd un gest de apărare. Trupul masiv al lui Connant îi bloca vederea, dar auzi ceva miorlăind și hohotînd dement. Cîinii erau mai tăcuți; mîrîiturile lor joase aveau în ele o seriozitate gravă. Pe podea li se auzeau ghearele, iar lanțurile zăngăneau.

Brusc, Connant se deplasă lateral și Barclay zări ceea ce se afla în fața lui. Pentru o clipă, îngheță, după aceea blestemă cu furie. Bestia sări spre fizician și acesta lovi cu partea teșită a toporului în ceea ce putea fi un cap. Animalul scoase un geamăt oribil, dar masa de carne, ruptă de colții cîinilor într-o duzină de locuri, se ridică iarăși în picioare. Ochiul roșii sclipeau cu o ură nepămînteană și-o vitalitate de neînvins.

Barclay lansă asupra lui jetul extingtorului; șuvoiul orbitor și spumant de chimicale îl zăpăci și derută, adăugîndu-se atacurilor sălbatice ale cîinilor care-și uitaseră frica.

McReady își croia loc printre oamenii înghesuiți pe coridor, împingîndu-i în lături. Ducea în mîini una dintre uriașele lămpi cu benzină utilizate la încălzirea motoarelor avionului. Lampa răbufni puternic, atunci cînd îi deschise supapa. Mieunatul dement creșcu în intensitate, și cîinii săriră din calea flăcării albastre, lungă de un metru.

— Bar, adu repede un cablu electric! Și ceva drept mîner. Dacă nu pot prăji monstrul, să încercăm să-l electrocutăm! McReady vorbea cu autoritatea omului care are un plan bine chibzuit. Mecanicul se răsuci și alergă spre încăperea generatorului electric. Norris și Van Wall i-o luaseră deja înainte.

Barclay găsi cablul în boxa electricienilor din peretele tunelului. Într-o jumătate de minut, îl trase afară, tîrîndu-l spre adăpostul cîinilor.

— Putere! se auzi strigînd vocea lui Van Wall, în momentul cînd puse în funcțiune dinamul de rezervă, cu petrol. Acum, acolo se găseau vreo șase oameni, alimentînd cu cărbuni motorul cu aburi al generatorului. Blestemînd încontinuu, Norris lucra rapid, cu degete sigure, îmbînînd cap la cap firele cablului cu cele de la generator.

Cînd Barclay ajunsese înapoi, cîinii se retrăseseră din fața unei monstruoșități cu ochi roșii, scînteietori, care scheuna furioasă. Cîinii formaseră un semicerc din care se distingeau boturile mînjite cu roșu și colții albi. McReady stătea încordat în colțul coridorului, cu lampa de benzină pregătită, gata să intervină. Simțîndu-l pe Barclay, pași în lateral, fără să-și ia ochii de la fiară. Pe chipul lui arămiu apărură un rînjit malițios.

Glasul lui Norris răsună prin tunel și Barclay înaintă. Cablul era atașat de mînerul lung al unei lopeți pentru zăpadă, iar cele două fire separate și dezgolite pe o lungime de 45 de centimetri erau fixate în unghi drept. Sîrmele din cupru, încărcate la 220 de volți, sclipeau în lumina felinarelor. Creatura miorlăi, oprindu-se și sări lateral. McReady avansă lîngă Barclay. Cîinii din spate sesizaseră planul oamenilor cu o abilitate de-a dreptul telepatică. Mîrîielile lor sporiră, iar ei înaintară tîptil. Brusc, un alsacian negru, uriaș sări asupra monstrului încolțit, care se întoarse urlînd, sfîșiiind cu colții ca niște pumnale.

Mecanicul înaintă rapid și înfipse harponul improvizat. Se auzi un răcnet ascuțit, apoi se stînsese încet. Mirosul de carne arsă se răspîndi pe coridor într-un fum grețos. Bubuital îndepărtat al dinamului deveni un păcănit tot mai slab.

Ochii roșii încremeniră peste masca unei fețe. Membrele, labele, tresăriră și înțepeiră. Cîinii săriră și Barclay retrase arma. Colții ascuțiți sfîșiau ființa nemișcată de pe podea.

VI

Garry privi spre bărbații din cameră. Treizeci și doi, unii nervoși, rezemați de pereți, alții relaxați, unii așezați, cei mai mulți înghesuindu-se aidoma unor sardele. Trei-

zeci și doi, plus cei cinci care se ocupau de cîinii rănîți, în total treizeci și șapte, efectivul complet.

— În regulă, începu Garry. Cîțiva dintre voi, cel mult trei sau patru, au văzut ce s-a întîmplat. Inițial, toți ați văzut creatura pe masă și v-ați făcut o idee. Cine n-a apucat s-o vadă...

Apucă un colț al foii de cort și-l ridică. De dedesubt se înalță un miros înțepător de carne arsă. Oamenii se foiră, murmurînd.

— Se pare că Charnauk nu va mai conduce săniile, de azi înainte, urmă Garry. Blair dorește să studieze animalul mai amănunțit. Noi vrem să știm ce s-a întîmplat și dacă este cu adevărat mort. Așa-i?

— Cine n-o crede, să-l păzească la noapte, rînji Connant.

— Ei, Blair, ce ne poți spune? Ce-a fost? se întoarse Garry către biolog.

— Mă întreb, de fapt, i-am văzut vreodată adevărata formă, privi Blair spre mोगil-deața acoperită. S-ar fi putut să imite ființele care construiseră nava... deși nu cred. Sînt convins că aceea era înfățișarea lui reală. Aceia dintre noi care au fost mai aproape în timpul luptei l-au văzut în acțiune; ceea ce se găsește pe masă este rezultatul transformării. Cînd a evadat din încăpere, se pare că a început să caute prin preajmă. Antarctica era tot înghețată, așa cum o văzuse cu ere în urmă. Din observațiile făcute în vreme ce se dezgheța și din mostrele prelevate atunci cred că provenea de pe o planetă mai caldă decît Pămîntul. În formă lui naturală nu putea rezista temperaturii de aici. Nu există nici o formă de viață pămînteană care să poată trăi iarna în Antarctica, dar cel mai bine se adaptează cîinii. Monstrul a descoperit cîinii, într-un fel sau altul s-a apropiat de Charnauk și l-a prins. Ceilalți cîini l-au mirosit... sau l-au auzit... nu știu... în orice caz, și-au rupt lanțurile și l-au atacat înainte de-a izbiti să termine. Ceea ce am găsit noi era o parte/Charnauk, ciudat, doar pe jumătate mort, o parte cîine pe jumătate digerat de protoplasma gelatinoasă a creaturii și o parte ființa inițială. Totul topit, să zicem, într-o protoplasmă de bază.

Cînd l-au atacat cîinii, și-a schimbat forma în cea mai bună creatură luptătoare pe care o cunoștea. S-ar părea că este vorba tot de o fiară extraterestră.

— Și-a schimbat forma! izbucni comandantul. Cum?

— Orice organism viu este alcătuit din protoplasmă și din nucleu submicroscopice, care au rolul s-o controleze. Ființa aceasta reprezenta o modificare; celulele protoplasmei ei erau controlate de nucleu mult mai mici. Fizicienii pot face o comparație între o celulă a oricărei ființe vii și un atom. În principal, atomul este alcătuit din orbitele electronice, însă nucleul atomic este cel care-i conferă specificitatea.

Nu e ceva care să ne dea peste cap tot ceea ce știm. Este pur și simplu vorba de o modificare nemaîntîlnită pînă acum. Ea este la fel de logică și normală precum orice altă manifestare a vieții. Respectă aceleași legi: celule formate din protoplasmă, al căror caracter este determinat de nucleu.

Deosebirea este că, în această ființă, nucleele pot modifica celulele **atunci cînd doresc**. Creatura l-a digerat pe Charnauk, iar în acest timp a studiat flecare celulă a țesuturilor sale și le-a imitat perfect. O parte din ele — cele care au apucat să termine transformarea — sînt celule specifice cîinelui. Nucleul însă este diferit de cel al cîinilor. Blair ridică un colț al foii de cort, dezvăluind o labă răsucită: Acesta, de pildă, nu este cîine; este o imitație. Totuși, în anumite privințe, continui să rămîn nesigur: nucleul se ascunde înapoia unei imitații de nucleu specific cîinilor. Cu timpul, diferența n-ar fi fost sesizată nici cu ajutorul unui microscop.

— Ce s-ar fi întîmplat dacă ar fi avut mai mult timp la dispoziție? întrebă Norris.

— S-ar fi transformat în ciine. Ceilalți cîini l-ar fi acceptat și noi de asemenea. Nu cred că l-am fi putut depista cumva; nici cu microscopul, nici cu raze X. Aparțineau unei rase extrem de inteligente, o rasă ce cunoștea și folosea tainele cele mai bine păzite ale biologiei.

— Oare ce dorea să facă? întrebă Barclay, privind spre ușă.

Blair zîmbi sinistru. Coroana de păr din jurul țestei flutură prin aer.

— Să cucerească lumea, bănuiesc...

— Să cucerească lumea? Așa, de unul singur? icni Connant. Să ajungă dictator?

— Nu, clătîină din cap Blair. Bisturiul cu care se juca îi scăpă dintre degete și se

aplecă să-l ridice, astfel încît chipul nu i se zări: Ar fi populat Pămîntul.

— Să... populeze Pămîntul? Se reproducea asexuat?

— Nu... n-avea nevoie, înghiți biologul un nod. Cîntărea 45 de kilograme. Charnauk avea vreo 50. Ar fi devenit Charnauk, dar i-ar fi rămas tot 45 de kilograme pentru a deveni... Jack, de pildă, sau Chinook. Poate să imite orice... adică să devină orice. Dacă ar fi ajuns la ocean, ar fi devenit o focă, sau poate două foci. Acestea puteau ataca un cașalot, transformîndu-se în cașaloți, sau puteau deveni o turmă de foci. Sau poate ar fi prins un albatros ori un pescăruș și ar fi zburat spre America de Sud.

Norris înjură încetîșor.

— Și de fiecare dată cînd digera ceva îl și imita...

— Îi rămînea forma lui inițială și putea reîncepe, sfîrși fraza: Blair. Nimic nu-l putea ucide. N-are inamici naturali, deoarece devine ceea ce dorește. Dacă l-ar fi atacat un cașalot, s-ar fi transformat în cașalot. Dacă era albatros și-l ataca un vultur, ar fi devenit vultur. Ce naiba, putea să devină chiar femelă de vultur. Se putea întoarce... clădi un culb și cloci ouă!

— Ești sigur că ființa asta drăcească a murit? șopti Copper.

— Da, slavă Domnului, răsuflă micul biolog. După ce au îndepărtat cîinii, am rămas acolo și-am băgat tensiune în el vreme de cinci minute. Este mort' și... prăjit.

— Înseamnă că trebuie să fim mulțumiți că ne aflăm în Antarctica, unde nu există nici o ființă vie ce ar putea fi imitată, exceptînd cîinii taberei.

— Mai sîtem noi! chiloti Blair. Ne poate imita pe noi! Cîinii nu pot merge 600 de kilometri pînă la ocean; nu găsesc de mîncare. În sezonul acesta nu există pescăruși, pentru a-i imita. Nu sînt nici pinguini, la o asemenea latitudine. Din punctul acesta, nimeni nu poate ajunge la ocean... cu excepția noastră. Noi sîntem ființe înzestrate cu gîndire și-o putem face. Nu înțelegeți? **Trebuie să ne imite pe noi... să fie unul dintre noi... numai astfel putea zbura cu un avion... și-n două ore să ajungă pe continent. Ca să devină după aceea conducătorul... și populația Pămîntului! Putea cuceri o lume întreagă... imitîndu-ne pe noi!**

Încă nu-și dădea seama. Nici n-avea timp să afle... era prea grăbit... așa încît a luat forma celei mai apropiate ființe de mărimea lui. Așa-!... eu sînt Pandora! Am deschis cutia! Și singura speranță este... ca din cutie să nu iasă nimic. Voi n-ați știut... nu m-ați văzut... Am aranjat eu! Am luat toate măsurile! Am distrus toate magnetourile. Nici un avion nu mai poate decola. Nu mai poate zbura nimic!

Blair începu să chioțească, apoi se prăbuși pe jos, plîngînd.

Van Wep, pilotul, se năpusti spre ușă. Zgomotele alergării lui răsunau pe coridor, în timp ce doctorul Copper se aplecă încet deasupra bărbatului de pe podea. Apoi scoase o fiolă din dulapul său, aflat în colțul încăperii, și-i făcu o injecție lui Blair.

— S-ar putea să reînceapă, cînd se va trezi, suspină el. McReady îl ajută să-l poarte pe biolog pe o cușetă apropiată. Totul, continuă el, depinde de faptul dacă-l putem convinge că ființa aceea este moartă.

Pilotul reveni, mîngîindu-și barba blondă.

— Nu credeam ca un biolog să fie atît de meticolos. A uitat numai piesele de rezervă, însă le-am distrus eu.

Comandantul Garry încuviință din cap:

— Radioul?

— Doar nu credeți că poate pleca pe o undă radio? pufni Copper. Dacă întrerupem emisiunile, ne vom trezi cu cinci expediții de salvare pe capul nostru. Totul este să vorbim normal, dar să nu le spunem nimic. Mă-ntreb...

McReady privi întrebător către doctor:

— Poate fi ca o boală contagioasă? Orice a intrat în contact cu sîngele monstrului...

— Blair a uitat ceva, clătina din cap Copper. Chiar dacă imită, monstrului îi rămîne într-o măsură metabolismul propriu, structura chimică proprie. Dacă n-ar fi așa, ar deveni cîine... și nimic mai mult. Însă el este numai o imitație. De aceea, poate fi depistat cu teste de ser. Provenind de pe altă lume, celulele sale vor fi atît de diferite, încît corpul unui cîine, sau al omului, le va trata ca pe niște germeni de boală.

— Imitațiile sîngerează oare? întrebă Norris.

— Bineînțeles. Sîngele n -i o substanță mistică. Țesutul muscular este cam 90 la sută apă; sîngele diferă doar prin faptul că are ceva mai mult apă și mai puțin țesut de legătură. Sîngereaz  cu siguranță, incuviinț  Copper.

Brusc, Blair se ridică în capul oaselor.

— Connant... unde-i Connant?

— Aici sînt, se apropie fizicianul. Ce s-a int mplat?

— Ești aici? hohoti Blair, căzînd înapoi, pradă unui r s isteric.

Connant îl privi nedumerit:

— Cum? Ce să fiu?

— **Ești aici?** Biologul izbucni iarăși în r s: **Ești tu oare?** Fiara aceea voia să fie **om...** nu ciine...

VII

Doctorul Copper se ridică încet de pe pat și spălă cu grijă seringă hipodermică. Zgomotul mișcărilor sale răsună puternic în odaia aglomerată, acum, după ce hohotele lui Blair încetaseră. Doctorul privi spre Garry și clătină din cap:

— Mă tem că n -i nici o speranță. Nu cred că-l vom putea convinge că ființa aceea este moartă.

Norris r se nesigur.

— Nu știi dacă mă puteți convinge măcar pe mine. Ce dracu', McReady!

— McReady? Comandantul Garry privi de la Norris la roșcovan.

— Coșmarurile, explică Norris. Avea o teorie despre coșmarurile avute după ce am găsit bestia.

— Ce teorie? întrebă Garry, privindu-l pe secund.

Răspunse tot fizicianul, ușor încurcat:

— McReady spunea că fiara n -i moartă, că duce o existență extraordinar de incertinit , care-i permite să fie conștientă, în mod vag, de scurgerea timpului și de sosirea noastră. Visasem că putea imita lucrurile.

— Da, norm i Copper, poate...

— Nu fi stupid, izbucni Norris. Nu asta mă neliniștește... În visele mele, putea citi gîndurile, ideile...

— Și ce-i cu asta? S-ar părea că vă deranjează mai mult decît posibilitatea de-a avea un nebuln printre noi, rosti Copper, arătînd spre biologul care dormea.

McReady clătină încet din cap.

— Tu știi că Connant este Connant, nu numai pentru că arată ca el — acum, știm că fiara putea face asta —, ci pentru că gîndește ca el, se mișcă și vorbește aș  cum o f -cea Connant. Deci este necesar nu doar trupul; mai trebuie și mintea lui Connant, gîndurile și obiceiurile sale. Așadar, știi că făptura ar fi putut **arăta** precum Connant; nu te deranjează, deoarece mai știi că ea avea o inteligență din altă lume, o minte neuman , neputînd reacționa, vorbi și umbla ca un om pe care-l cunoști, ba chiar s-o f c  atît de bine încît să ne păcălească pe toți. Ideea că bestia ar fi imitat pe unul din noi este fascinantă, dar nerealistă, pentru că este prea nonuman  ca să ne amăgească. N-are o minte omenească.

— Am mai spus, repetă Norris, privind spre secund, că ai obiceiul să spui lucrurile cele mai ciudate în momente neobișnuite. Vrei să-ți termini ideea... oricare ar fi ea?

Kinner, bucătarul cu cicatrice, stătea lîngă Connant. Brusc, travers  inc perea și goli zgomotos cenușă din sobă.

— Nu era suficient, rosti încet, parcă gîndind cu glas tare, doctorul Copper, doar să arate ca ființa pe care voia s-o imite; trebuia să-i înțeleg  senzațiile și reacțiile. **Nu este** ceva pămîntean; puterile sale de copiere sînt mai presus de imaginația noastră. Un actor bun poate imita un alt om, cu obiceiurile lui, îndeajuns de bine pentru a păcăli pe mulți. Desigur, nici un actor nu poate imita într-atît de bine încît să înșele oamenii alături de care a locuit atita vreme, în totala lipsă de intimitate a unei tabere antarctice. Ar trebui un talent suprauman.

— Aha, ai ajuns și tu la ideea asta? făcu Norris.

Izolată într-unul din colțurile încăperii, Connant, alb la față, privi îngrozit în jurul lui. O mișcare ușoară ivită printre oameni îi îndepărtase de fizician, care acum stătea absolut singur.

— La dracu', voi doi, tăceți din gură! răcni el. Ce sînt eu? Obiect de disecție? Vreun vierme scîrbos? De ce vorbiți la persoana a treia?

Secundul îl privi și încetă să-și mai frece palmele.

— Ne distrăm minunat. Păcat că nu ești și tu cu noi. Semnat: Noi toți.

Connant, dacă și se pare că te simți prea bine, mișcă-te încoace. Tu ai ceva ce noi n-avem; știi ce anume... Sincer să-ți spun, în clipa de față ești omul cel mai respectat și mai temut din tabără.

— Dumnezeule, păcat că nu te vezi cum arăți! țipă Connant. Nu te mai holba la mine! Ce dracu' vreți să faceți?

— Ai vreo sugestie, doctore? întrebă comandantul Garry. Situația de față este imposibilă.

— Nu mai spune! explodă Connant. Vino și uită-te la ei! La naiba, dacă nu arată exact ca haita aia de cîini. Benning, vrei să nu te mai joci cu nenorocitul ăla de topor?

Lama de fier răsună pe podea; mecanicul, nervos, o scăpase. Se aplecă și-o ridică, continuînd s-o răsucescă în mâini, rotindu-și agitat ochii căprui.

Copper se așază pe patul unde dormea Blair. Lemnul trosni zgomotos. Undeva, pe unul din tuneluri, un cîine urla de durere și se auzeau vocile încordate ale conducătorilor de atelaje.

— Examenul microscopic ar fi inutil, după cum a spus și Blair, rosti gînditor doctorul. Deși a trecut destul timp, cred că testele de ser ar fi, edificatoare.

— Ce-i acela un test de ser? întrebă Garry.

— Dacă unui șoarece i se injectează sînge omenesc — care, bineînțeles, este otrăvitor pentru șoarece, așa cum ar fi sîngele oricărui alt animal, cu excepția tot a unui șoarece — și injecțiile continuă în doze crescătoare, după o vreme șoarecele va deveni imun la sîngele omului. Dacă, după aceea, i se extrage o cantitate de sînge care este lăsată să se decanteze și apoi se adaugă serului limpede o cantitate mică de sînge uman, va urma o reacție vizibilă, dovedind că sîngele era omenesc. Dacă s-ar adăuga sînge de vacă sau de cîine — sau orice altceva, exceptînd sîngele uman —, reacția nu s-ar mai desfășura. Asta ar fi lămuritor.

— Ne poți da vreo idee de unde să prindem șoarecele, doctore? întrebă Norris. Un loc mai apropiat decît Australia nu există și nu merită să ne pierdem timpul mergînd pînă acolo.

— Știu că nu există șoareci în Antarctica, încuvîntă Copper, dar ăsta e pur și simplu cel mai obișnuit animal de laborator. Cu excepția omului, poate fi utilizat orice mamifer, de pildă un cîine. Dar va dura cîteva zile și, din cauza taliei mari a animalului, va fi necesar mai mult sînge. Vor fi necesari doi donatori.

— Eu sînt unul, rosti Garry.

— Iar eu al doilea, adăugă Copper. Încep imediat.

— Între timp, ce facem cu Connant? întrebă Kinner. Decît să mai gătesc pentru el, mai bine plec spre Marea Ross.

— Ar putea fi om..., începu Copper.

Connant izbucni într-un potop de injurii.

— Om! Poate fi om, idioții naibii! Ce dracu' v-ați aștepta să fiu?

— Un monstru, rosti tălos Copper. Acum, taci și ascultă! Fizicianul păli și se așază pe un scaun. Pînă cînd vom ști cu siguranță adevărul, urmă doctorul, și-ți dai seama că avem motive să te suspectăm, ar trebui să te încuiem undeva. Dacă nu ești om, ești mult mai periculos decît sărmanul Blair, deși îl vom zăvorî și pe el. Cred că următoarea lui fază va fi dorința nestăpînită de-a ucide cîinii, pe tine și, probabil, pe noi toți. Cînd se va trezi, va fi convins că nici unul dintre noi nu mai este om și nimic de pe lume nu-i va schimba părerea. Ar fi mai bine dacă ar muri, dar, desigur, nu putem face așa ceva. Va fi

închis într-o baracă, iar tu poți sta în laboratorul tău. Oricum, voi face asta. Mă duc să pregătesc doi câini.

Connant clătină cu amărăciune din cap.

— Sînt un om! Grăbește-te cu testul ăla. Ochii tăi... Doamne, nu ți-i poți vedea!

În timp ce Copper începu tratamentul, comandantul Garry îl privea pe Clark, unul dintre conducătorii de câini, ținîndu-l nemișcat pe alsacianul cel uriaș. Cîinele era destul de agitat; injecția era dureroasă și, mai înainte, suportase alte câteva operații. Cinci copci îi prindeau o rană ce-i traversa jumătate de corp, începînd de la umăr și continuîndu-se peste coaste. În plus, unul din canini i se rupsesse; îl găsiseră pe jumătate înfipt într-un os al creaturii monstruoase, care zăcea acum pe masa Administrației.

— Cît va dura? întrebă Garry, masîndu-și ușor brațul, care-l ustura în locul de unde i se luase sînge.

— Să fiu sincer, nu știu, înălță din umeri Copper. Cunoscut metoda generală, pe care am utilizat-o la șoareci. N-am experimentat însă niciodată pe câini. Sînt animale prea mari; de asta, se preferă șoarecii. Șoarecii gata imunizați poți cumpăra din orice oraș mai răsărit și n-ai nevoie să mai pierzi timpul cu prepararea lor.

— La ce sînt folosiți? întrebă Clark.

— Un domeniu este criminalistica. „A” declară că nu l-a ucis pe „B” și că sîngele de pe cămașa lui provine de la o găină. Se face un test și se constată că sîngele reacționează la șoarecii imunizați cu sînge uman, dar nu și la cei imunizați cu sînge de găină.

— Ce facem pînă atunci cu Blair? întrebă Garry obosit. Deocamdată este sub efectul somniferelor, dar cînd se va trezi...

— Barclay și Benning tocmai blochează ușa camerei lui Connant, zise doctorul. Tipul se poartă ca un gentleman. Cred că, datorită felului cum este privit de ceilalți, își doarește singurătatea. Domnul este martor că puțină intimitate ne-am dorit cu toții...

— Eu nu mai vreau așa ceva, mulțumesc, rîse spart Clark. Cu cît sîntem mai mulți laolaltă, cu atît mai bine.

— Îl vom izola și pe Blair, continuă Copper. Mă tem să nu-și fi făcut deja un plan. Ați auzit vreodată cum se vindecă epidemia febrei aftoase la vite?

Clark și Garry clătină din cap.

— Omori toate animalele bolnave, precum și pe cele care au stat lîngă ele. Blair este biolog și cunoaște chestiunea. Îi e teamă de creatura asta pe care am eliberat-o. În mintea lui, soluția este clară. Să-i ucidă pe toți din tabără, înainte ca vreo ființă din afară, fie ea și un albatros, să apară aici și... să se contamineze.

— Mi se pare logic, rînji Clark. Dacă lucrurile merg prost, poate că... va trebui să-l eliberăm pe Blair. Ne va salva de la sinucidere. Am putea chiar face un fel de învoială în sensul ăsta.

Copper rîse încetîșor:

— Ultimul om viu din tabără... nu va fi un om. Cineva trebuie să-i omoare pe... cei ca care n-o pot face singuri. N-avem destulă termită, s-o facem toți deodată; bombele cu decanită nu rezolvă problema. Am Impresia că pot fi de-ajuns chiar particulele minuscule din creatură.

— Dacă-și pot modifica protoplasma după dorință, rosti gînditor Garry, de ce nu se transformă, pur și simplu, în păsări și nu-și iau zborul? Pot afla totul despre păsări și le pot copia structura, fără să le întîlnească. Sau pot imita zburătoarele de pe planeta lor.

Doctorul scutură din cap și-l ajută pe Clark să elibereze cîinele.

— Vreme de sute de ani, omul a privit și-a studiat păsările, încercînd să construiască o mașină care să zboare ca ele. N-a reușit niciodată; adevăratul succes a venit atunci cînd a încercat ceva cu totul diferit. Cunoașterea ideii generale și cunoașterea structurii amănunțite a aripii, osului și mușchilor sînt două chestiuni complet diferite. Iar în privința zburătoarelor de pe altă planetă poate condițiile atmosferice de acolo sînt atît de deosebite de-ale noastre, încît păsările lor n-ar putea zbura. Sau poate că ființa a venit de pe o planetă de tipul lui Marte, cu o atmosferă atît de rarefiată încît nu pot exista păsări.

Barclay apărură în încăperea, tîrînd după el un cablu.

— Gata, doctore! Ușa lui Connant nu se mai poate deschide pe dinăuntru. Acum, unde-l punem pe Blair?

Copper privi spre Garry:

— N-a existat un laborator biologic. Nu știu unde-l putem izola.

— Ce-ați zice de Adăpostul Estic? Întrebă comandantul după un moment de gîndire. Blair va fi capabil să se descurce singur sau... va trebui îngrijit?

— Se va descurca singur, îl asigură sobru Copper. Noi doar în vom supraveghea. Duceți-i o sobiță, doi saci de cărbuni, alimente și niște unelte. Din toamna trecută n-a mai stat nimeni acolo, nu?

Garry încuviință din cap.

— Cred că ideea e bună, mai ales dacă devine... zgomotos.

Barclay cîntări uneltele din mîini și privi spre comandant.

— Dacă bolboroselile lui de acum pot fi considerate un semn, o să cînte toată noaptea. Și nu cred c-o să ne facă plăcere.

— Ce spunea? Întrebă Copper.

— Nu m-am oboșit să-l ascult, clătină din cap mecanicul. Fă-o tu, dacă vrei. Am înțeles, totuși; c-a visat la fel ca McReady și încă altele. În vreme ce veneau de acolo, a dormit lîngă creatură... A visat că bestia era vie. Și — lua-l-ar naiba — știa că nu sînt vise, sau avea motive s-o facă. Știa că ființa avea puteri telepatice și putea, pe lîngă cititul gîndurilor, să-și proiecteze propriile ei gînduri. Acelea nu erau vise, erau gînduri, emise de făptură, așa cum bolborosește Blair acum, într-un fel de murmur telepatic în timpul somnului. De aceea cunoștea așa multe despre puterile ei. Cred că noi doi, doctore, n-am fost atît de sensibili — dacă vrei să crezi în telepatie.

— Trebuie să cred, suspină Copper. Doctorul Rhine, de la Universitatea Duke, a demonstrat că există, a arătat că unii oameni sînt mai sensibili decît alții.

— Ei, dacă vrei să mai afli amănunte, te poți duce să ascuți emisiunea lui Blair. A izbutit să-i pună pe fugă pe băieții din Administrație.

Apropo, comandante, ce vom face la primăvară, dacă avioanele sînt defecte?

— Mă tem că expediția se va solda cu un eșec, oftă Garry. În condițiile astea, nu putem continua cu programul de observații.

— Nu va fi un eșec, dacă rezolvăm problema asta și rămînem în viață, spuse doctorul. Am realizat destule lucruri importante pînă acum: înregistrările radiațiilor cosmice, magnetice și observațiile asupra atmosferei sînt extrem de interesante.

— Mă gîndeam la emisiunile radio, rise strîmb Garry. Povestim lumii despre minunatele realizări ale expediției noastre, încercînd să-i păcălim pe cei de-acasă, pe Byrd sau Ellsworth, că facem treabă bună.

Copper încuviință cu gravitate.

— Iși vor da seama că ceva nu este în regulă. Totuși, niște oameni ca ei au destulă judecată pentru a înțelege că nu i-am mințit fără motiv și vor aștepta întoarcerea noastră. Cred că așa va fi; cei care cunosc destule ca să înțeleagă minciunile noastre ne vor aștepta să revenim, pe cînd aceia care n-ar fi discreți, sau n-ar avea încredere să aștepte, n-au suficientă experiență pentru a-și da seama de minciuni. Știm destule ca să-i putem păcăli:

— Numai să nu trimită vreo expediție de salvare, spuse comandantul. Atunci cînd... dacă... vom putea ieși de aici, va trebui să-l anunțăm pe căpitanul Forsythe să aducă magnetouri. Dar... asta mai tîrziu.

— Să nu mai ieșim de aici? făcu Barclay. Tocmai mă întrebam dacă nu ne-ar putea ajuta descrierea prin radio a unei erupții sau simularea unui cutremur, pe fundalul detonării unei încărcături de decanită... Altfel, nimic nu i-ar putea opri să vină aici, o dată și o dată. Pe cînd scena dramatică a morții ultimului supraviețuitor i-ar face să se resemneze.

— Așa cred toți din tabără? surise Garry.

— Ce-ai crezut? izbucni în ris doctorul. Toți sîntem convinși că putem învinge.

Deși nu va fi ușor...

Clark zîmbi, mîngîind cîinele lîngă care stătea.

— Ai zis convingi, doctore?

VIII —

Blair se plimba înainte și înapoi prin baraca micuță. Ochii lui aruncau priviri luți spre cei patru însoțitori: Barclay, înalt de aproape doi metri și cîntărind peste 95 de kilograme; McReady, un uriaș de aramă; doctorul Copper, scund, dar cu umeri pătrați, și Benning, un metru și șaizeci cu mușchi și tendoane.

Blair stătea lîngă peretele Adăpostului Estic; în mijlocul podelei, în continuarea sobei, se găseau bagajele îngrămădite, formînd o insulă între el și ceilalți bărbați. Mîinile osoase ale biologului se încheșteau și descleșteau înspăimîntate. Ochii decolorați nu stăteau locului nici măcar o clipă, iar craniul pleșuv și pistruiat tresărea cu ticurile lui caracteristice.

— Nu vreau să vină nimeni aici. O să-mi gătesc singur, izbucni el nervos. Kinner poate că este om, dar eu n-am încredere. Nu doresc mîncarea voastră. Numai conserve! Conserve sigilate!

— Bine, Blair, o să le aducem diseară, promise Barclay. Ai destui cărbuni și focul este aprins. Să-l mai... Mecanicul porni spre sobă.

Imediat, biologul se refugie în colțul cel mai îndepărtat.

— Pleacă! Nu te apropia de mine, monstrule! urlă Blair, încercînd să iasă prin zid. Pleacă... pleacă... n-o să mă las absorbit... n-o...

Barclay se retrase. Doctorul Copper clătină din cap:

— Lasă-l singur, Bar. E mai ușor pentru el. Cred însă că va trebui să blocăm ușa. leșiră, iar Barclay și Benning se apucară de lucru. În tabără nu existau încuietori, n-a-vuseseră nevoie de așa ceva. Acum, fixară cîteva șuruburi zdravene de ambele părți ale tocului ușii, iar între ele întinseră mai multe rînduri de cablu din oțel, extrem de rezistent, pentru ancorarea antenelor. Folosind mai întîi o bormașină, apoi un bomfaier, Barclay făcu o mică deschizătură în ușă, prin care puteau introduce obiecte. Trei balamale puternice, două cleme și o pereche de șplinturi de șapte centimetri făceau imposibilă deschiderea oblonului din partea opusă.

Dinăuntru, se auzeau opintelile biologului, care trăgea ceva, bolborosind și blestemînd fără întrerupere. Barclay deschise oblonul și privi. Copper se uită și el. Biologul blocase intrarea cu patul metalic. Acum, ușa nu se mai putea deschide decît cu consimțămîntul lui.

— Mai bine așa, oftă McReady. Dacă evadează, intenția lui declarată este să ne curețe pe toți cît mai repede, ceea ce nu ne prea convine. Deși noi avem de-a face cu o problemă mai neplăcută decît cea a unui maniac ucigaș. Cred c-o să vin și-o să desfac cablurile astea, dacă se va petrece ceva suspect.

— Să-mi spui cînd vrei să-ți arăt cum se desfac mai repede, rînji Barclay. Hai să pornim!

Spre nord, soarele colora 'orizontul în curcubeu multiple, deși mai erau încă două ore pînă la apus. Sub razele lui întinderea troienită scînteia în milioane de reflexii. În depărtare, coline scunde și albe arătau că Lanțul Magnetic se înălța cu puțin deasupra zăpezii. Rafale scurte de vînt spulberau omătul dinaintea schiurilor, în vreme ce se îndreptau către tabăra aflată la o depărtare de trei kilometri. Pe fundalul alb al continentului antarctic, pilonul subțire al antenei de radio se ridica aidoma unui ac întunecat. Sub tălpicile schiurilor, zăpada fină scîrșia ca nisipul.

— Vine primăvara, comentă Benning, fără entuziasm. Ce mai distracție! Abia așteptam să scap din gaura asta...

— În locul tău, n-aș încerca s-o fac, mormăi Barclay. Cei care evadează de-aici vor fi

extrem de nepopulari, după numai câteva zile.

— Cum merge căinele, doctore? întrebă McReady. Ai vreun rezultat?

— După 30 de ore? Aș fi vrut eu... Azi i-am injectat din sângele meu. Mă tem că mai sînt necesare încă cinci zile. Nu sînt chiar atît de sigur, pentru ca să mă opresc mai repede.

— Mă gîndeam... Dacă Connant ar fi fost... schimbat, ne-ar fi avertizat de evadarea creaturii? N-ar fi preferat să aștepte un interval suficient pentru a avea o șansă mai bună? De pildă, pînă cînd ne-am fi trezit noi? reflectă McReady.

— Ființa aceea era egoistă, zise Copper. Nu arăta c-ar fi avut cine știe ce virtuți morale, așa-i? Fiecare păticeică din ea este întregul, fiecare parte luptă pentru sine... cel puțin, așa bănuiesc eu. Dacă ar fi fost schimbat, fizicianul ar fi trebuit să procedeze așa cum spui tu, pentru a-și salva pielea, dar... reacțiile lui Connant nu s-au modificat; ele ori sînt imitate perfect, ori sînt propriile lui emoții. Evident, copiind perfect emoțiile fizicianului, imitația ar face exact ceea ce ar fi făcut el.

— Nu s-ar putea, oare, ca Norris sau Van să-i dea lui Connant un fel de test? Dacă ființa este mai inteligentă decît oamenii, poate cunoaște mai multă fizică decît Connant și s-ar da de gol, sugeră Barclay.

Copper clătină obosit din cap.

— Nu, dacă poate citi gîndurile. Nu-i poți întinde o capcană. Aseară, Van a propus același lucru. Spera că-i va răspunde la niște probleme din fizică ale căror răspunsuri nu le știa nici el.

— Ideea drumului ăsta în patru ne va face o viață a naibii de plăcută, vorbi Benning privind-și tovarășii. Fiecare, urmărindu-i pe ceilalți, ca să se asigure că nu fac ceva... deosebit. Ce mai încredere o s-avem unul în altul! Am ajuns să înțeleg ce spunea Connant prin: „Aș dori să-ți poți vedea ochii”. Cred că, din cînd în cînd, toți trecem prin asta. Unul din voi se uită cu un fel de: „Mă-ntreb dacă ceilalți **trei** se uită...”. Întîmplător, nu mă exclud nici pe mine.

— După cîte știu, monstrul e mort și singurul semn de întrebare plutește asupra lui Connant. Nu există alți suspecți, rosti apăsător McReady. Dispoziția de deplasare numai în grupuri de patru reprezintă o simplă măsură de precauție.

— Parcă-l văd pe Garry că ordonă „patru într-un pat”, suspină Barclay. Pînă acum nu m-am plîns de singurătate, dar de-acu' încolo...

(Continuarea în numărul viitor)

Traducerea: MIHAI DĂN PAVELESCU

TEST DE PERSPICACITATE

CÎND GREȘESC ORDINATOARELE

Cu multe milenii în urmă, la începutul erei dialogului între civilizațiile cosmosului, locuitorii planetei „X” au recepționat o serie de cinci semnale din direcții diferite, succedate atât de rapid, încît unul se suprapunea peste cel anterior, interferîndu-se. Oricum, vina a fost a ordinarilor de decodificare. Ele au fragmentat și răvășit informațiile, spre marea nechez al cercetătorilor. Astfel, se știau, la un moment dat, următoarele:

— Civilizația care locuia în vid lucra îndeosebi la cartografierea hiperspațiului;

— Creaturile ce viețuiau în mediul plasmatic consumau energie nucleară;

— Ființele care trăiau în mediul gazos erau imobile;

— Civilizația care viețuia într-un mediu solid emitea din direcția unei găuri negre;

— Semnalul venit dinspre quasar a urmat exact după cel detectat din alt univers;

— Al treilea mesaj dezvăluia că transmitătorii lui se deplasează folosind nodurile gravifice;

— Ultimul mesaj l-au trimis cei din mediul lichid. El a interferat cu penultimul mesaj sosit din direcția piticeii albe;

— Semnalele celor din mediul solid au interferat cu al celor care se hrăneau cu radiații cosmice;

— Transmisia dinspre gigantica stea roșie arăta că autorii ei se mînceau unii pe alții, iar a celor ce consumau radiații cosmice a interferat cu mesajul creaturilor care dormeau mai tot timpul;

— Semnalul antropofagilor a interferat cu al celor ce obișnuiau îndeosebi să filozofeze;

— Cei care nu se hrăneau cu nimic se deplasau foarte ciudat;

— Ființele consumatoare de antimaterie colecționau particule elementare;

— Creaturile care emiteau dinspre quasar se deplasau prin teleportare.

Bun! Calculatorul a făcut „abandon du travail” tocmai cînd trebuia să afle în ce mediu trăiau ființele care se deplasau prin rostogolire, precum și cele care mureau de plictiseală.

Poate îl ajutați dumneavoastră?

DORU TĂTAR

ATLANTIDA

— continentul dispărut

DEZLEGAREA
JOCULUI
PUBLICAT
ÎN NUMĂRUL 480

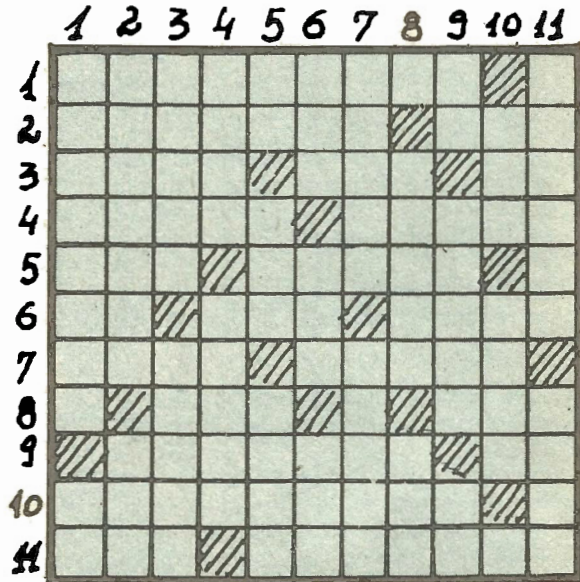
1) TARTESSOS 2) SCHERIA — URA 3) LAER — MOAI
— R 4) AFRICA — TROG 5) NEA — MINOICA 6) DA
— FROST — ES 7) A — CE — S — IMAS 8) SEXM —
C — UNE 9) SARDINIA — EL 10) AG — ETRUSC —
O 11) TAURI — HOMER,

PE-O GURĂ DE RAI...

REBUS

ORIZONTAL: 1. Scriitor englez, autorul romanului „Fundătura îngerilor” (John Boynton) — Semnează „Destinul îngerilor”, culegere de povestiri cu caracter etic și social (Manole) — „Cele... paradisuri”, culegere de versuri a scriitorului persan Amir Kinosrau. 3. „Înger... cu toată cruzimea”, volum al poetului spaniol Blas de Otero, inspirat de ororile războiului civil — Capabil — Aripă de înger! 4. O remarcabilă creație a compozitorului și interpretului Julio Iglesias este și „Înger de...” — ... iar din creația compozitorului Ioan Chirescu exemplificăm cu „Rai de...”. 5. Localitate în Franța — Prozator american, autorul romanului „Nădejdea în rai” (John Henry; 2 cuv.). 6. Steliana Rădulescu — „... îngerii păzitori”, volum aparținând scriitorului de naționalitate maghiară Jozsef Hornyak (neart.) — Scriitor român contemporan (Romulus) căruia ocupația hitleristă i-a inspirat romanul „Paradisul pentru o mie de ani”. 7. Oră — „... cu îngerii”, volum de povestiri al scriitorului gălățean Marcel Păruș. 8. Zgomot pulmonar — Sortiment. 9. Locotenent de altădată — Eleonora Oprea. 10. Poet al tinerei generații (Ioanid) care închină un imn iubirii eterne în poemele incluse în volumul „Paradisul”. 11. „Îngerul care a tulburat...”, dramă de Thornton Wilder (sing. neart.) — Fecund dramaturg contemporan, autorul mult jucatei piese „Nu sîntem îngerii” (Paul).

VERTICAL: 1. Poet de marcă al generației noastre, printre ale cărui mii de poeme se numără și „Îngerii mov” (Adrian) — Luminează în... Paradis!! 2. Murmur — Publicistă contemporană, autoarea unor „Propuneri pentru Paradis” (Sinziana). 3. Cultivatori de in — Prospectînd domeniile nevăzute de „Dincolo de paradis” a văzut cum „Dumnezeu umbra descuț” (Horia). 4. Mică insulă daneză — Aseară (pop.). 5. Șea —

„... Sîntu”, roman din creația lui Ion Marin Sadoveanu —... iar din lirica tinerei poetese Carmen Firan notăm aici „Paradis pentru ziua de...”. 6. Rîu în URSS — Exprimă nemulțumirea — Poetă portugheză. 7. „... cu îngerul”, volum de versuri al regretatului Mihai Beniuc — Uitată. 8. Brancardă — Cicocel (biochim.). 9. Yvonne Oreste — Produs lactat — Vorbă de duh! 10. Conifer — Răpitoare. 11. „... îngerilor șchiopi”, piesă de teatru de Tibor Balint, autor care a recidivat și cu „Îngerii în casa scării” — Creație lirică.
Dictionar: EAI, RAL, PARUCIC, EENO, TNA, HIM, CEO.

RADU STOIANOV